ሓዱሽ ኤርትራ

መበል 36 ዓመት ቁ.63 | ሓሙስ 12 ሕዳር 2026 | ገጻት 12 ዋጋ 2.00 ናቕፋ

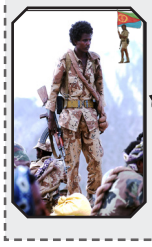
ገጽ 2 ሜኩለንትናይ ንግሽ፣ መመሊሱ ዝኹላዕ ሃገራዊ ክብሪ!

ገጽ 3 ናጻንግዲ ንመን የርብሕ፣

ገጽ 4 ብልጽግና፣ ካብ ውሽጣዊ ነውጺ ናብ ዞጣዊ ተጸበኦ

ገጽ 5 ወዲ ኣይተ... እቲ ሃገራውነትከ!

ገጽ 11 ኤርትራን ጊኒን፣ ናይ ቅድመ-ጸወታ ርክብ ኣካይዲን

ኣብ ሆላንድን ሕ/መ/ኣመሪካን ዝነብሩ ዜጋታት፣ መኾተኣም ንምሕያል ዘትዮም

ሆላንድ

ኣብ ሕብራት መምህራት ኣመሪካን ሆላንድን ዝሰርሑ ዜጋታት፣ ካብ 5 ክሳብ 8 ሕዳር ኣብ ዙሪያኡም ሶሚናራት ህዙዊ መኾቱ፣ ሓድነቶም ኣትረሮምን ውዳበታቶም ኣሓዲሉምን ንዝበረኽ መኾቱ ድሉዋት ምኳናም ኣረጋጊጾም።

ኣብ ከተማታት ላሃቪንኒ፣ ፊኒክሰን ደንሸርን ኣብ ዝተኻየደ ሶሚናራት፣ ፊጽሚ ጉዳያት ኤምባኺ ኤርትራ ኣብ ሕብራት መምህራት ኣመሪካ ኣቶ ብርሃነ ገብረሂወት፣ ኣብ ህሉው ኩነታት ሃገርናን ዞባናን ኣተኩሩ ሰፊሕ መብርሂ ሂቦም።

ኣብ ከተማታት ላሃቪንኒ፣ ፊኒክሰን ደንሸርን ኣብ ዝተኻየደ ሶሚናራት፣ ፊጽሚ ጉዳያት ኤምባኺ ኤርትራ ኣብ ሕብራት መምህራት ኣመሪካ ኣቶ ብርሃነ ገብረሂወት፣ ኣብ ህሉው ኩነታት ሃገርናን ዞባናን ኣተኩሩ ሰፊሕ መብርሂ ሂቦም። ድሕሪ ምቕራቡ መድረኽ ዝጠልቦ ሓሳፍነት ንምዃኑም መርኢ ህዙዊ መኾቱን ተወጻይነት ዜጋታትን ክድልድል ኣዘንቲሩሩ።

ሓሊፉ ህዙባውን ኮሚውን ጉዳያት ወ/ሮ ሓድነት ቀሲታ ኣብ ከተማታት ለሱኣንጀለሰን ሳንደዮጎ፣ ሓሊፊ ቁጽጽራዊ ጉዳያት ኣቶ ኣንሩ ሑመድ ኣብ ከተማ ሚንያፖሊስ፣ ሓሳፍቲ ሃገራዊ ሸምባለ ኤርትራውያን-ኣመሪካውያን ዶ/ር ገደያን ኣብሮን ኣቶ ምሕረትኣብ ዓንደብርሃንን ደማ ኣብ ከተማታት ሪሊን ኦርላንዶን ኣብ ህሉው ኩነታት ሃገርናን ነብስናን ኣተኩሮም ሰፊሕ መብርሂ ሂቦም።

ብተመሳሳሊ፣ ኣምባሳደር ኤርትራ ኣብ ኣመሪጃዊ ሕብረት ኣቶ ኒጋሽ ካሳን ሓሊፊ ቁጽጽራዊ ጉዳያት ኣቶ ክብረኣብ ተወልደን ኣብ ከተማታት ኣምባሳደራዊ ሮተርዳም፣ ተልበርኹ፣ ኦርንጀም፣ ዝዞለን ኣመርጀፍርትን - ሆላንድ፣ "ክተት ንምትልኻል ሃገርን ልምዓትን" ብዘብል ቴማ ኣብ ዝተቓወመ ሶሚናራት፣ ኣብ ኩነታት ጎደናን ዓለምን ኣተኩሮም መግለጺ ሂቦም።

ብርኻልኣ ወገኑ ኣባላት ሃማይኤ ንኡስ ጨናፍር ጀኔሽን በልብን - ሰዋዘርላንድ ብ8 ሕዳር ኣብ ዙሪያኡ ጉባኤታት፣ ኣዱ መንበር ጨንፈር ሰዋዘርላንድ ወ/ሮ ሳራ ወልደኣብዝጊ ኣብ ዘኸመሉዎ ቃል፣ ኣብዚ ዘለናዮ ናይ መኾቱ እዋን ኣብርኽዎ ኤርትራውያን ደቂኣንስትዮ ንምዕዘቡ

ተኣዝፍቲ ብወሽጊ ኣብ ገቹረብ ጸብጽዮት ዘዘን ክስዕን ድሕሪ ምክሪድኡ ንዝቐጽል ክልተ ዓመታት እተገልግል ሓዲሽ ኣኪያዲት ኣኳል መረጽኑ።

ሕ/መ/ኣመሪካ

ደቀምሓረ - ብምሕደራ ዝሰልጠኑ ኣባላት ፖሊስ ተመሪቐም

ሰኽኪ ጎይትኣም ሞጎስ

ኣብ መሰልጠኒ ማእከል ሓይልታት ፖሊሰን ጸጥታን ደቀምሓረ ንልዕሊ ሓደ ወርሒ ብምሕደራ ክሰልጥኑ ዝጀንሑ 55 ኣባላት ፖሊሰን ኣገልግሎት ማእሰርትን ተሃደሶን ዝተዋጽኡ ምኳናም ብምዃኖም ሰልጠንቲ ዝርኢደም ተገዳስቲ መምህራን።

እቲ ካብ 6 ጥቅምቲ ክሳብ 9 ሕዳር ብክልሰ-ሓሳብን ግብርን ዝተዋህበ ስልጠና፣ ኣብ ምሕደራ ሕጊ፣ ህዙዊ ርክባትን ኣቀራርባ ጸብጽብን ዘተኩረ ምንባሩ፣ ህዙዊ ርክባት ፖሊስ ኤርትራ ሓቢሩ።

ኣቦ'ቲ ማእከል ሓላፊ ጨንፈር ሓብራዊ ስልጠናታት መምህር ዓንደም ሞኣበይ፣ ስልጠንቲ ካብ ዝተፈላለየ መደባራት ፖሊሰን ኣገልግሎት ማእሰርትን ተሃደሶን ዝተዋጽኡ ምኳናም ብምጥቃሱ ስልጠንቲ ዝርኢደም ተገዳስቲ መምህራ።

ስልጠንቲ ብወገናም ገቹባዎም ትምህርቲ ምስ ገጀንሑም ተሞክሮ ተወሃዱ ዝብሃሽ ስራሕ ንምዕዛዝ ከምዝኽእሎም ገሊጾም።

ኣቦ'ቲ ናይ መመረቕታ ሰኩርዮን፣ ንስልጠንቲ ወረቐት ምህቡር፣ ጸብስልታ ዝርኢዩ ደማ መተባብዒ ሸልማት ተዓዲሉ።

ንመሰሰኒ ማዕከን ሕድሪ ሰማእታትን ምንባይ ሰድራ ሰዉኣትን ገንዘባዊ ወፈያታት ተገይሩ

ኣብ ወቕዮን ወጽኡን ዝሰዙ ዜጋታት፣ ንመሰሰኒ ማእከን ሕድሪ ሶሚኦታትን ምንባይ ሰድራ ሰዉኣትን ገንዘባዊ ኣብርኽቶ ገይሮም።

ብመሳረት ካብ ሚኒስትሪ ዕዮን ማሕበራዊ ድሕነትን ዝዘውሓና ሓብሬታ ተቐማጢት ኣህመራ ወ/ሮ ሓሪት መልኣከ 5,000 ናቕፋ፣ ተቐማጦ ከተማ መንዚያም - ጀርመን ኣቶ ሳሙኤል ንብረማርያም ምስ ብጾኦቲ፣ ቤቱ ወ/ሮ ዘውዲ ተኽለሰንበት 300 ዩሮ፣ ነምኡ'ውን ስድራቤት ኣፍሀር ወ/ሮ ከበደሽ ክሬ. እልፈ. ንመተከለኦኦን ዝተሓብሰ 56,000 ናቕፋ፣ ንመሰሰኒ ማእከን ሕድሪ ሶሚኦታት ወፍዮምኡ።

ብተመሳሳሊ፣ ኤርትራውያን ተቐማጦ ከተማ ሂስሀያልም - ሸወድን 650 ዶላር፣ ኤርትራውያን ተቐማጦ ከተማ ሀልሲንጎርን ከብኣን - ሸወድን 2,950 ዩሮን 170 ዶላርን፣ ተቐማጢት ፍራንኽፈርት ጀርመን ወ/ሮ ታደሰች ተስፋይ በርሀ 720 ዶላር፣ ነምኡ'ውን ኤርትራውያን ኣባላት 'ዋልታ' ዝበ ዞባ ሶሜናዊ ምዕራብ ስየትህያልም ሂልዉ/ሽለንግዝ. - ሸወድን 46,720 ክሮን፣ ንምንባይ ሰድራ ሰዉኣት ኣታዊ ገይርዎም።

ጎልጅ - መሰርሕ ምጥርናፍ ዓድታት እወታዊ ውጽኢት ተረኺብዎ

ኣብ ንኡስ ዞባ ጎልጅ፣ ፋሕ ኣለን ዝርኸብ ዓድታት ንምጥርናፍ ዝተኻየደ መሳርሒ እወታዊ ወጽኢት ነዋሕዲ ተሓቢሩ።

ጹሓፊ ህግደፍ ኣቦ'ቲ ንኡስ ዞባ ኣቶ እድሪስ መሳመር ምስ ዝርቲ ምምሕዳር ከባቢ ገርሰት ኣብ ዝገበሮ ርክቡ ምጥርናፍ ዓድታት መሳረት ምውዳድ ትካላት ማሕበራዊ ኣገልግሎት ነዋሕዲ ዘይተጠርጠሩ ሰድረቢታት ናይ ምጥርናፍ መደብ ንኽስዕዉ፣ ዝርቲ ንዝወጸ መምርሒ ብዘየንጹ ከተግብሩ ጸዊዕዎ።

ሓሊፊ ኣሃዱ ማሕበራዊ ኣገልግሎት ኣቶ ንብረሚኣኤል መንግስትኣብ ብወሽ፣ ብሃሽ. ዘይምጥርናፍ ዓድታት፣ ዕድመኣም ንትምህርቲ ዝኣኽለ ቁልዑ ዕድል ትምህርትን ካልኣ ማሕበራዊ ኣገልግሎታትን ብቑለሉ ክረኽቡ ይኽእሉ ስለዘለዉ፣ ንቑሕ ተራ ኣመሓደርቲ ከባቢ ክዓንዘበ ተጠቢዩ።

ተኣዝፍቲ ብግደኦም፣ ኣብ ምምሕዳራት ከባቢ ገርሰት፣ ኣኽላት፣ ኣይተርፍን መንገላን ዝተጠርፉ ወሽናት መሳረታዊ ትካላት ማሕበራዊ ኣገልግሎት ክረኽቡ ቑቑም ነዋዝዉ. ብምሃጽ፣ ዝተረፉ ከባቢታት ተመሳሳሊ ሰነጭቲ ክወስዳ ኣቦ'ኾንሲ ኣቦ'ኾንሲ ኣቦ'ኾንሲ።

ኣብ መወዳኢታ፣ ፕሮጀክት ሕርሻ ገርሰት'ውን ናይ ስራሕ ዕድል ነምዝፈጠረሉም ሓቢሮም።

ርእሰ-ዓንቀጽ

"ኩሉንትናይ ንዓኺ"፣ መመሊሱ ዘኹላዕ ሃገራዊ ክብሪ!

ኣብ እዋን ሓርነታዊ ቃልሲ፣ "ብዘሉ ሰራዊትካም ክንደይ'ዩ?" ዝብል ሕቶ ዝቐርብ የጥዪ "ቀጽሪ ህዝቢ ኤርትራ'ዩ" ዝብል መልሲ ደወሎ ነይሩ። ምስኡ ህዝቢ ኤርትራ ተጋዳላይ ምኻኑ ንምግለጹ። ጽሉላ ኣይትሃን፣ ጸለእን ፈታውን ዝምነቱሮ ጭብጥ ሓቂ'ዩ። ኣብ ታሪኽ መኹተ ኤርትራውያን ትማሊን ሎሚን ጸባእን ዘይቅየር ሓቂ!

ህዝቢ ኤርትራ ብድሩት ሰብኣውን ንዋታውን ጹጋታቱ ኑየም ብየዓበይቲ ሓይልታት ተሳሊምዎ ትጓቦ ሰቲቐምዎ፣ ክሳብ ዓዝቂም ዓጠቐም ዝመጹዎ ወረርቲ ስርዓታት፣ ቡዙራ ናብ ጉሓፍ ታሪኽ ዝደርገዎም፣ ብልዑል ሃገራዊ ፍቕሩ ሰጠም ሓድነቱን ሓያል መኹተኡን እዩ - ወትሩ ዕወት ያታ መኹተ!

ኣብ መሓርቐ ዝሓለፈ ዘመን መሳል ናጽነት ህዝቢ ኤርትራ ብምገሰጸት፣ መሬቱን ባሕሩን ንምምንዛዕ ውዲት ክኣለም እኽሉ። ህዝቢ ኤርትራ ነፀ'ዚ ናይ ሎሚ ዓቐምን ንልቦናን ኣይደለየን ነይሩ። ብዘይካ 'ቀጢን ቦትሪ' ጠየኽ ኣይነበሮን።

'ዕጥቂ የብሊየን! ሓገዙቲ የብሊየን!' ኢሉ ግን ኑቲ ዓለቐ ኣይረዓመን፣ ርስቱ ኤክለፉ'ውን ኣይዝምን። ቃልኪዳን! ዝብል ሃገራዊ ፍቕርን መካቲ ያታኡን ዓጠቒ "ገጾኡ ብብረቱ ብጥይቱ!" ዝብል ኒሕ ተቐኒቱ ኑየም ዝፍና ፖለቲካዊ ወተሃደራዊን ፊናንሳውን ደገፍ ርእሱ-ሓያላን ዝሰርምን ብብዝሒ ሰብን ኣጻዋርን ምሕር ዝተመኻሉ ወረርቲ ሸኾ ሰራዊቶም ናብ ድኽዒ መሬት ቀዲሩ ዝኣመኑዎ ኣጻዋር መዝዚ፣ ሓንሳቡን ጉላዎሩን ካብ መሬቱን ባሕሩን ጸራጊት፣ ብጾጹ ቅልጽሙ ኣኽለል ናጽነቱ ደፊኡ። ኑቲ ድሕሪ ናጽነት ዝሃየበ ሃዊሕ ተጻብኡታት ከኣ ብዝመጎነሉ ትውፊት ኣላሽ ኣብሉ - ሰዲሩዎ።

ታሪኽ መኹተ ኤርትራውያን ታሪኽ መኹተ ሓፋሽኦ።

ኣብ ወኽጠ ሃገር ዝርከብ ህዝቢ ጉላላዋ ርስቱ ነፍሲወከፍ ወተሃደርኦ። ብዘይ ኣፈላላይ ዕድመን ጸታኑ ኣብ ግዕርን ደጅንን እንተላይ ኣብ ሕምባርቲ ጸሉኢ እናበረ፣ ብክብር ቀልጸም - ክሳብ ናይ ህያውት መሳዋእቲ እናኸፈለ መካቲ'ዩ። ዲያስፖራ ብወከ። በዘመድሮኹ ከሉ ድሕሪ ሃገር! ሃገረይ ሰልማትይ! ዝገረይ ዝበቐ የለን! ቀድም ቀዳድም ሃገር ትሃሉ!. . .ወዘተ እናበሉ ክሳብ 20 ሚእታዊት ካብ ደሞዙ ንእወራ እናኣዋጽኡ ዝተቓለሰን ናብ ገድሊ ዝተጸንበረን፣ ድሕሪ ናጽነት'ውን በዘመድሮኹ ኣብ ዝበረ ከቲታት መኹተ፣ ድራር ተጋዳላይ! ድራር ዋርሳይ! ማሽን ምክልኻል ሃገር! ማሽን ስወኣት! መሕወዩ ግብሪ! ቦንድ. . . እናበለ ብዘተፈላለየ ተስፋእኻን ኣብርክቶን ብርኪ ሃዙ ዘርገፆዩ። ካብ'ዚ ሓለፋ'ውን ሰፈሕ ስዒሞ ሰልፈታት ብምውዳቡ ፍትሒ እናኽመጸ ኣብ ፖለቲካዊ ዘናውን ዲፕሎማሲየውን ዓውድታት፣ ኣምባሳደር ሃዙ ኮይኑ ይዎግት።

ኣብርክቶን ተኣክፍን ህዝቢ ኤርትራ ሜኹ፣ ኣብ ምምሓት ወተሃደራዊ ፀንደራታትን ወራራትን ጸለኢቲ ጥራይ ዝተሓጽረ ኣይኮነን። ኣብ እዋን ባህራዊ ሓደጋታትን ለበዳታትን ክብሪ ዝጸንሐ ከሉመዳዊ ወፋይ ኣብርክቶን ዘርእዩ ጥመር ሃገራዊ ባህሪኡ መርኢያ ናይ'ዚ'ዩ። ኣብ እዋን ለበዳ 'ነቪድ' ድማ ብዘበለጸ ንሊሐ።

ካልኣይ ጉጅለ ብልጽግና፣ ኣብ ልዕሊ ህዝቢ ኢትዮጵያ ሰፈሐ ኩናት ኣዋጀ፣ መዋጽኡ ኣብ ዘየርኸቦ ዓቐቲ ተሸምጢሙ ነይሩሎ ከሉ ዝዕዘቦ ዘሎ'ዩ። እቲ ከቲታት፣ ካብ ረመጽ ናብ ጓሪ እናኹኖ ደማ'ዩ ዝኾይድ ዘሎ። ኮን ዶፕን ኣቓልቦ ህዝቢ ኢትዮጵያ ካብ ወኽጠ ንጉዳም ንም'ቐናዕ እንተጠቐመ ተዛሊሉ ኮኑ ኣብ ልዕሊ ህዝቢ ኤርትራ ብዕሊ ወረር ኣዋጀ'ሉ።

ህዝቢ ኤርትራ ኣብ ወኽጠን ወጻእን ምስ ሓዮት ሰራዊቱ ንወራር ብልጽግና ብዙሓደ ቋንቋ ከዘርፆ ነይሩ ልማዱ ደሉው'ዩ። እዚ ድሉውትነቱ ለማ'ውን ንጸለኢቲ ብዘርዓደ ስመር ድምጹ፣ ኣብ ወኽጠ ሃገርን ወጻእን ኣብ ዝኖደድ ዘሎ ኣኽቢታት ህዝባዊ መኹተ የንበድድ ኣሉ።

ህዝቢ ኤርትራ ከናት ምርጫኡ ኮይኑ ኣይፈልጥን። ኣብ ታሪኹ 'ተወራሩ' እምባር 'ወራሩ' ዝብል ጽያፍ ዛንታ ኣይጋጥሞን። ዝኾሮ ምድላዋት ከኣ ብቑንዱ ንዝዘሸገደደ ከናት ንምውጋድ . . . እንተመጸ ደማ ንምስዋሩ ጥራይ'ዩ። ግድን ከኣ ይስዕር! ወትሩ ብዓወት ይወጽኣ። ህዝቢ ሰለ ዘይሰዓር።

ዜና

ዒላበርዕድ - ስልጠና ስርዓተ ፋይናንስን ምሕደራ ንብረትን ተዋሂቡ

ኣብ ንኡስ ዞባ ዒላበርዕድ፣ ንስርዓተ ፋይናንሽን ኣተሓሳስዝ ንብረትን ዝምልከት ስልጠና፣ ብ7ን 8ን ሕዳር ጉሓፍቲ ምምሕዳርን ፋይናንሽን ትካላት ትምህርቲ ንኡስ ዞባ ዳይሬክተራት፣ ሱፐርቫይዘራት፣ ተሓዝቲ ገዝዘበን ንብረትን ከምኡ'ውን ሽሚቲ ወሰዲ ተዋሂቡ።

እቲ ብምሕዝር መምህራን ዞባ ዓእባ ተወዲቡ ብቑኢሊታት ዝተዋህበ ስልጠና፣ ቀንዲ ዕላማኡ - ኣብ ምሕደራ ገዝዘበን ንብረትን ገጽንሐ ኣሰራርሓ ንምወርዋጽ ኩይኑ ኣብ ኣተሓሳስዝ ገዝዘቡ ኣተሓሳስዞን ምሕደራን ሕጽቡ ሕትመትን ኣጠቓቕማን ቅብሊት፣ ምርኽኻብ ገዝዘቡ ንብረትን ሰጠድን፣ ኣጠቓቕማ ቸኽ፣ ከምኡ'ውን ኣብ መሳርሕ ዕድገን ኣንባቡን ዘተኩረየ ነይሩ።

ሓላፌ ትካላት ትምህርቲ ኣቦ'ቲ ንኡስ ዞባ መምህር ሰለሞን ንጉሱ እቲ ስልጠና - መቐጸልታ ናይ'ቲ መሳርሕ ምምዝርን ምስትምህርን ብዩሮት ንምልዋዋ ኮነገር ገጽንሐ ንጥሪታት ምኻኑ ብምሕዝር፣ ስልጠንቲ ብዮዝቡ ክሳርሑሉ ተጣቢዩ።

ኣቦመንበር ጨንፊር ማሕዝር መምህራን ዞባ ዓእባ መምህር ክብርም ንብረዝቢ ብመኹ፣ እቲ ዓቕሚ መምህራን ንምምዕባል ዝተወደበ ስልጠና፣ ኣብ ባይታ ስወጠ ንኹሎም ኣብ ኣተሓሳስዝ ገዝዘቡ ኣተሓሳስዞን ምሕደራን ንምውጻእ ኩይኑ ኣብ ኣተሓሳስዝ ገዝዘቡ ንብረትን ሰጠድን፣ ኣጠቓቕማ ቅብሊትን ክሳብ ሕትመትን ኣጠቓቕማን ቅብሊት፣ ምርኽኻብ ገዝዘቡ ንብረትን ሰጠድን፣ ኣጠቓቕማ ቸኽ፣ ከምኡ'ውን ኣብ መሳርሕ ዕድገን ንብረትን ገጽንሐ ኣሰራርሓ ንምወርዋጽ ኩይኑ ኣብ ኣተሓሳስዝ ገዝዘቡ ኣተሓሳስዞን ምሕደራን ሕጽቡ ሕትመትን ኣጠቓቕማን ቅብሊት ብዮዝ

ቋጠባን ዋኒንን

ተስፊት ሓጐስ

ናጻ ንግዲ ንመን የርብሕ፤

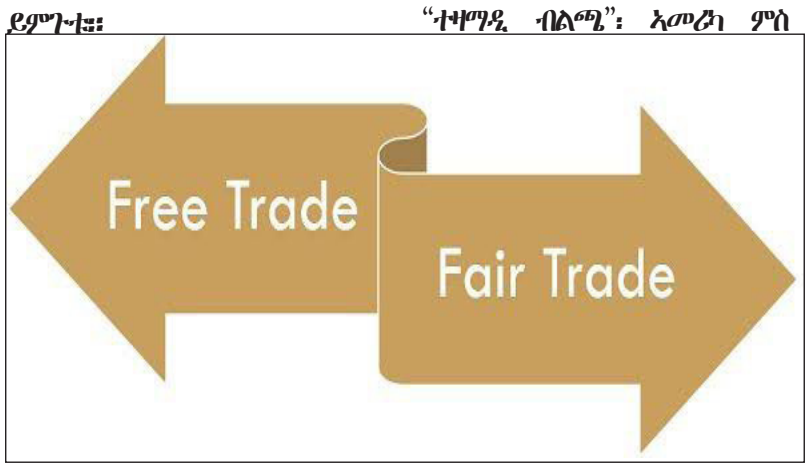
ሃገራት፡ ቁጠባዊ ዕብየት ንምርግጋጽ ካብ ዘኽእለን ረቓሒታት ሓደ፡ ዕሙር ንግዳዊ ልውውጥ እየ። ንግዳዊ ፖሊሲታት ድማ ነም ፈለኽላዊ ፖሊሲታት፡ ፖዝዞዊ ፖሊሲታትን ናይ ሸቕለት ፖሊሲታትን ምስ ዝበሉ ኣገደስቲ ማክሮ-ቁጠባዊ ፖሊሲታት ይለረዕ። ንግዲ፡ ኣብ መንነ ሃገራት ንዘምበር ምልውዋጥ ኣቕሑን ኣገልግሎታትን የጠቓልል። ሓያለይ እምበራጥርያውያን ሰርዓታት ድማ ካብ ጥንቲ ኣትሒዙም ፖለቲካውን፡ ቁጠባውን ዕብየት ንምርግጋጽ፡ ወሰንቲ ማያዊ መስመራት ብምቁጽጻር ምስ ሃገራት ንዘምበር ምልኣኽ ናይ ዝፈረዩ ኣቕሑ ይገልጽ። ንግዲ ድማ ኣብ መንነ ሃገራት ንዘምበር ምልኣኽ ናይ ዝፈረዩ ኣቕሑ ይገልጽ። ንግዲ ድማ ኣብ መንነ ሃገራት ንዘምበር ቀዳምነት ብምሃብ ሰራሕም።

እታውን ሰደድን ኣብ መስርሕ ንግዲ ዝሕቁፍ ንጥፈታት'ዩ። እታው፡ ሓንቲ ሃገር ካብ ደገ ሸሚታ ወይ ተስቂሓ ዝዘምጽኣቶ ኣቕሑን ሃለኽነትን የጠቓልል። ሰደድ ድማ ካብ ሓንቲ ሃገር ናብ ካልእ ሃገር ንዘምበር ምልኣኽ ናይ ዝፈረዩ ኣቕሑ ይገልጽ። ንግዲ ድማ ኣብ መንነ ሃገራት ንዘምበር ምልኣኽ ናይ ዝፈረዩ ኣቕሑን ፍርያትን ዝምልከት'ዩ።

ሃገራት ንፍርያተን ናብ ካልኦት ሃገራት ብምሸጥ እየን መኽሰብ ዘኻዕብታ። ውሽጣዊ ጠለባተን ድማ ብርክት ዝበል ፍርያት ካብ ካልኦት ሃገራት ብምሸማት የማልኣ። ኣብ መንነ ሃገራት ኣብ ገቾደድ ንግዲ ኣተኩሩ ተጠቃሲ ዕዮ ዘበርክተ ሊቕ ቁጠባ ድማ ካብ 1772 ክሳዕ 1823 ብህይወት ዝነበረ እንግሊዛዊ ዳቪድ ሪካርዶ እዩ። ዳቪድ ሪካርዶ ከም ኣዳም ስሚዝ፡ ቶማስ ማልቱሰን ጀይምስ ሚልን 'ክላሲካዊ' ተባሂሉ ዝጥቀስ ስነ-ቐጠኛ እዩ።

ዳቪድ ሪካርዶ፡ ኣብ መንነ ሃገራት ንዘሎ ቁጠባዊ ዕብየትን ምዕባለን ከም ኣገዳሲ ረቓሒ ንኽልሰሉ ናጻ ንግዲ ይገልጽ። ዳቪድ ሪካርዶ ቀንዲ ዘተኩረላ ነጥቢ ድማ ተዛማዲ ብልጫ (ኮምፓራቲቭ ኣድቫንቴጅ) እዩ። ኣምር ተዛማዲ ብልጫ፡ ሃገራት ኣብ ዘድምዓሉ ቁጠባዊ ጽላት ኣድሂበን ብምስራሕ ክዕወታ ዝኾኣር'ዩ። እዚ ማለት ሓንቲ ሃገር ዘለዋ ጸጋ፡ ሱቡ ማል፡ ተፈጥሮኣዊ ጸጋታት፡ ቅርጺ መሬት፡ ኣብ ግምት ብምእታው ካብኦን ሰለስቲ ጽላታት ቁጠባ ማለት ሕርሻ፡ ኢንዱስትሪ፡ ኣገልግሎታት ኣብ ሓንቲ ኣድሂባ ክትሰርሕ ይምዕድ።

ዝኾኑት ሃገር፡ ተዛማዲ ብልጫ ኣብ ዘይብላ ጽላት ምስ ካልኣ ተዛማዲ ብልጫ ዘለዋ ሃገር ናጻ ንግዲ ብምኽያድ ዘድልያ ኣቕሑ ምሸማት ከምዝዋጽኣ የመልክት። ኑቲ፡ ብተዛማዲ ብልጫኣ ዘፍረያቶ ኣቕሑ ድማ ተዛማዲ ብልጫ ናብ ዘይብላ ሃገር ብምሸጥ ብትረኽቦ መኽሰብ ድሌት ህዝባ ከተውሕስን ዕብየት ከተመዝምብን ትኽእል ይብል። ክልሰ-ሓሳብ ናጻ ንግዲ፡ ኣብ ርእሰማልነት ካብ ዝሕቁፉ ኣገደስቲ ኣምራት ኮይኑ ነዊሕ ዓመታት ዘቐጸረ'ዩ። ኣብ ዙርያ ቁጠባዊ ዕብየት ምዕራፃውያን ሃገራት፡ መጽናዕቲ ዘርኣዩ ምዕራፃውያን ምህራት ቁጠባ ድማ ናጻ ንግዲ ኣብ መንነ ሃገራት ዓለም ንዘሎ ምዕባለ ኣብ ምቅልጣፍ ወሳኒ ተራ ከም ዘለዎ ይምገቱ።

ካብ 1755 ክሳዕ 1804 ብህይወት ዝነበረ ኣለክሳንደር ሃሚልተን፡ ኣብ ቁጠባዊ ታሪኽ ሕቡራት መንግስታት ኣመሪካ ዓቢ ቦታ ካብ ዘለዎም ሊቃውንትን መራሕትን እዩ። ሃሚልተን፡ ኣመሪካ ካብ ብሪጣንያ ናጽነታ ኣብ ዝረኸበትሉ እዋናት፡ ቁጠባዊ ዕብየታ ኣብ ምህንዳስ ዓቢ ተራ ዝተጻወተ ሊቕን መራሕን እዩ። ነም ቶማስ ጀፈርሰን ዝኣመሰሉ ሓያለይ ጸለውቲ ፖለቲካውያን መራሕቲ ኣመሪካ፡ ቁጠባዊ ዕብየት ንምርግጋጽ፡ ኣብ ጽላት ሕርሻ መሰረት ዝገበረ ፖሊሲታት ምትግባር ኣገዳሲ ምኻኑ ይእምኑ ነይሮም። ኣብ ክንዲ ናይ ሃሚልተን፡ ናይ ብዓል ጀፈርሰን ፖሊሲታት ተግባራዊ ነይሩ እንተዘኸውን ድማ ኣመሪካ ኣብዚ እዋን ወኒናቶ ዘላ ቁጠባውን ተክኖሎጅያውን ዓቕሚ ፈጺማ ኣይምወሰኑዎን። ጀፈርሰን፡ ፕረዚደንት ኣመሪካ ዝኾነን ድሒሩ ንሓሳብን ፖሊሲን ሃሚልተን ዝረዓመን እዩ።

ኣሌክሳንደር ሃሚልተን፡ ኩሉ መዳያዊ ዕብየት ኣመሪካ ንምርግጋጽ፡ መንግስቲ፡ ንጡፍ ዝኾነ ቁጠባዊ ፖሊሲታት ክኽተል ወሳኒ ምኻኑ ይኣምን ነይሩ። ኣብ 1791፡ ናብ ባይቶ ኣመሪካ ዘቕረቡ፡ "ጸብጸብ ኣብ ጉዳይ መሰንዕ" ዝብል ጽሑፉ ድማ ኣመሪካ ንዘተጠቕመትሉ ቁጠባዊ ፖሊሲታት መሰረት ዘንጸፉ ኣምራት ዘቕመጠ'ዩ። ኣብ ክልሰ-ሓሳባት ሃሚልተን ካብ ዝሰፈረ ነጥብታት፡ ኣመሪካ ንጀመርቲ ኢንዱስትሪታት ውሽጠ ሃገር ንምትብባዕ፡ ንፍርያተን ዝወዳድር እታው ልዑል ታሪፍ ብምግባር ምኽልካል ዝብል ይርከቡ። ምዕባለ ኣመሪካ ንምርግጋጽ፡ ኣብ ክንዲ ኣብ ሕርሻ፡ ኣብ መሰንዕ ምትኳር ኣገዳሲ ምኻኑ፡ ሃሚልተን ይገልጾ።

ብናይ ዳቪድ ሪካርዶ ክልሰ ሓሳብ "ተዛማዲ ብልጫ"፡ ኣመሪካ ምስ ካልኦት ሃገራት ንግዳዊ ልውውጣ ክትዕቅበሉ ዘለዋ ኣገዳሲ ምኽንያት ኣብ ዝነበረ ዘመን ኢንዱስትሪኣ ገና ኣብ ጥንስኡ ስለዝነበረ'ዩ።

ዘዕባ ሎሚ

ብልጽግና፡ ካብ ውሽጣዊ ነውጺ ናብ ዞባዊ ተጻብኦ

እዮብ ጉብረሂወት
ሚ/ሪ ጉዳያት ወጻኢ.

ውሽጣዊ ነውጺ ዝደረኾ ታህዲድን ፈኸራ ኩናትን

ኣብ ዝሓለፈ ሰለስተ ዓመታት፡ ኢትዮጵያውያን ልሂቃን ብኣዝዩ ዝተወደበ ኣገባብ ኣንጻር ልኡላውነትን ግዝኣታዊ ሓድነትን ኤርትራ ዝቐንዐ ሰፊሕ ዘመተን ጸለመን ተታሓሒዞሞ ኣለዉ። ብልጽግና፡ ግዙፍ ሰራዊት መድያ ብምውፋር፡ ኣህጉራውያን መድረኻትን ዲጂታዊ ገጻትን ተጠቒሙ፡ ውዲታዊ ፍሕሶን ሓሶትን ኣንጻር ልኡላውነትን መሬታዊ ምሉእነትን ኤርትራ ክዘዝሕ ጀሚሩ፡ ኣብዚ ሕጂ እዋን ናብ ቅሉዕ ወረር ኣንጻር ህዝቢ ኤርትራ ኣምሪሑ ኣሎ።

ብልጽግና ዝመርሓ ዘሎ ኢትዮጵያ ብዕምቆት ምስ እንምርምራን እንፍትሻን፡ ቡየም ዝሓለፉ ስርዓታት ካብ እትመሓደር ዝነበረት ኢትዮጵያ ብኩሉ መዳያ ኣዝዩ ዝደኸመትን ናብ ድርኩኺት ውድቀት ዝቐረበትን እያ። ኣብ ካርታታት ብሽኣለ፡ ኣብ ማዕከናት ዜና ብጃህራን ፈኸራን ዳንኬራ ውግእን ብድሕሪ መጋረጃ ድማ ኣብ ኣህጉራውን ዞባውን መጋባእያታት ብናይ ሽምግልና ዋጮ-ዋጮታ እንተዘይኮይኑ፡ ኣብ ዝጨበጦ ክዉንነት የላን። መራሒ ስርዓት ብልጽግና፡ ዘቤታዊ ዕዮ ገዛኡ ጸማም እዚ ብምሓብ ናይ ግዳም ኣጀንዳታት ዞሳሲ ዘሎ'ዩ። ዘይምኽባር ስምምዓት፡ ምጥሓስ ኣህጉራዊ ሕጊ፡ ምጥሓስ ቻርተር ሕቡራት ሃገራትን ኣፍሪቃዊ ሕብረትን ከም ዲፕሎማስያዊ ጥቡብ ዝቑጸረላ ናይ ብልጽግና ኢትዮጵያ ምንጪ ዞባዊ ስግኣትን ዕግርግርን ብምዃና ተጸሊኣን ዘይተኣማኒት መሻርኽቲ ኮይናን ትርከብ። ብፋይዳ ዘይብሉም ኣብለጭለጭቲ ጎደናታትን ኣብ ባይታ ዘየለዉ ርኽበታትን እትገጽት፡ ንሓድሕዱ ዝጋረጭ ዘይክዉንነታውን ፖለቲካዊ መደረታት ዝቐርበላ፣ ተደጋጋሚ ምቕያር ሰበ-ስልጣናትን ምጭምጫሕ ሓደስቲ ስማውያን መዘከታትን ከም ዓብዪ ፖለቲካዊ ብልሓት ዝቑጸረላ ሃገር ኮይና ኣላ። ምሩኻት ኩናት ዝዀኑ ጀነራላት ኣብ ማዕከናት ዜና ቀሪቦም ከይሓፈሩ ብዛዕባ ዓወታት ኩናት ዝጀሃሩላ፣ ክልላት ኣብ ውሽጠንን ንሓድሕደንን ብጐጮጭት ዝናወጻላ ሃገር ኮይና ኣላ። ብሰንኪ ሓደኛን ጸቢብን ዓሌታዊ ኣተሓሳስባ "ኦሮሙማ" ደብና ጥፍኣት ዘንጸላልዋ ዘሎ፡ ቤት ፈተነ ኣህጉራውያን ፊናንሲያውያን ትካላት ብምዃኑ ዘይምዕሩይነት ምቕረሓ ጸጋታት ኣብ መንጎ ዜጋታታ ከም ቁጠባዊ ዕብየትን ፍናንን፡ ሃብቲ ሃገር ብናይ ባዕዲ ኮርፖረሽናት ምግሓጥ ከም ቁጠባዊ ብልሂ ዝቑጸረላ ዘላ ሃገር እያ።

ብዛዕባ ናይ "ብልጽግና ኢትዮጵያ" ዝዘርጋሕ ዘሎ ምስሊ፡ ካብቲ ኣብ ባይታ ዘሎ ክዉንነት ዝረሓቐ እዩ። ስርዓት ብልጽግና፡ ኣብ ውሽጡ ኣጋጢምዎ ዝርከብ ኩሉ-መዳያዊ ውድቀት ብእኩብ ከም ሓደ ረቛሒ ብምውሳድ፡ ምስ ቀንዲ ጎረባብቱ ዝኾና ሃገራት ኤርትራ፡ ሱዳንን ሶማልያን ዝኽተሎ ዘሎ ተጻብኦ ፖለሲታትን ኣስዒቡሉ ዝርከብ ጭንቀትን ዞባዊ ተጸሎን ከም ካልኣይ ረቛሒ ብምቕማጥ፡ ብዓብኡ ከኣ ክዕጉቶ ከምዘይክእል ዝተጋህደሉ ወተሃደራዊ ገስጋስን ፖለቲካዊ ጥምረትን ቃልሲታት ህዝቢ ኢትዮጵያን ከም ውሁብ ክዉንነት ኣብ ግምት ብምእታው፡ ናብ ክምልሰሉ ዘይክእል ኩነተ ውት-ኣልቦነት ኣምሪሑዎ ይርከብ።

ቁጠባዊ ቅልውላው፡ ዝምብዕ ኣሃዛትን መጻወድያ ዕዳን

ኣብ ዝሓለፈ 30 ዓመታት፡ ንቁጠባዊ ገስጋስን ዕብየትን ኢትዮጵያ ኣመልኪቶም ዝቐረቡ ጸብጻባት፡ መዐቀኒታት ኩሉ መዳያዊ ምዕባለን ማሕበራዊ ፍትሕን ጎስዮም፡ ብውሱናት ዘይክዉንነታውያን መዐቀኒታት ጥራይ ተዓይሮም ክቐርቡ ዝጸንሑ እዮም። እዚ ሎሚ ኣብ ኢትዮጵያ ተፈጢሩ ዝርከብ ፖለቲካዊ ዘይርጉእነት፡ ጸጥታዊ ሃጓፍን ማሕበረ-ቁጠባዊ ነውጽን ኣብ ታሪኽ ናይታ ሃገር ካብ ዘጋጠሙ ጸገማት ብዓይነቱ ዝበኣሰ ምዃኑ እዩ። ኢትዮጵያ ኣብዚ ህሉው እዋን፡ ብውሽጣዊ ኩናት ሓድሕድ፡ ሱር ዝሰደደ ብልሽውና፡ ደርቂ ሕጽረት ናይ ወጻኢ ባጤራ፡ ብልዮናት ዕዳ፡ ትሑት ደረጃ መነባብሮ፡ ዋሕዲ መሰረታውያን ማሕበራዊ ኣገልግሎት፡ ሽቅለት ኣልቦነት፡ ተረኣዮታት ስርቂ ዓመጽን ሕጊ ኣልቦነትን ልዑል መጠን ዝቕባበን ካልኦት ጸገማትን ትሳቐ ዘላ ሃገር እያ። ካብዚ ቅልውላው'ዚ ንምዝላኡ ንምንጋፍ፡ ኣብ ብዙሓት ሃገራት ኣፍሪቃ ተፈቲኖም ውጽኢት ዘይተረኸቦም ቀየድቲ ማሕንቖታት ዓለምለኻዊ ማዕከን ገንዘብ ዝሓተቶም ጠለባት ብምትግባር፡ ዘተኣታተዎ ቁጠባዊ ፖሊሲታት፡ ክልተ ዝብልሑ ሴፍ ብምዃኑ ንዝበዝሐ ካብ ህዝቢ ኢትዮጵያ ብሓለንጊ ድኽነት ይገርፍ ኣሎ።

ስርዓት ብልጽግና፡ ጸጋታት ናይ'ታ ሃገር ንግዳማውያን ሓይልታት ኣሕሊፉ ብምሃብ ቁጠባ ኢትዮጵያ ክቋጻጸረሉ ኣብ ዘይክእል ደረጃ ወዲቑ ኣሎ። ብዓለምለኻዊ ማዕከን ገንዘብ ተሰጉዲዶም ዝተኣታተዉ ፖለሲታት፡ ብቀዳማይ ደረጃ፡ ብስም ኣብ ዕዳጋ ኢድ ዘይምትትእታው (free market)፡ ብሕታዊ ምስግጋርን (privatization)፡ ዓበይቲ ኮርፖረሽናት ጸጋታት ኢትዮጵያ ድሕነት ኣከባብን ውሕስነት ጸጋታት ንቀጻሊ ወለዶታትን ጥንቃቐ ከይሃቡ ብዘይ ንሕስያ ክግሕጣ ርሒብ ባብ ፈጢሩለን ይርከብ። ብካልኣይ ደረጃ፣ ብስም ምትብባዕ ናይ ግዳም ወፍሪ፡ ዓያዩ ጉልበት ኢትዮጵያ ብትሑት ዋጋ በዞን ኮርፖረሽናት ይምዝመዝ ኣሎ። ብሳልሳይ ደረጃ፡ ሓደ ሚእታዊት ዘይኣኽሉ ሰብ ጸጋ ኢትዮጵያውያንን ብብልሽውና ዝተቘማጥዉ ሰበስልጣን ብልጽግናን ተረባሕቲ ኮይኖም ከምዘለዉ ይግለጽ። እንተ'ቲ ዝበዝሐ ህዝቢ ኢትዮጵያ፡ ተሸኪሚ ውጽኢት ናይዞም ፖለሲታት ብምዃኑ ኣብ ጽንኩር ማሕበረ-ቁጠባዊ ኩነታት ወዲቑ ይርከብ።

ቀጥታዊ ናይ ግዳም ወፍሪ ንምስሓብ ኣብ ትሕቲ ዝብል ዝምብዕ ቅማረ፡ ብመንግስቲ ዝውንኑ ትካላት ናብ ብሕቲ ብምስግጋር፡ ትሑት መጠን ቀረጽን ብርክት ዝበሉ ልኡማት ሕግታትን ክተኣታተዉ ተራእዮም። ኣብ ኢትዮጵያ፡ ቀጥታዊ ናይ ግዳም ወፍሪ ኣመልኪቶም ዝተዳሉ ስምምዓት ምስጢራውያንን ብብልሽውና ዝተላዕጠሉን እዮም። ቀጥታዊ ናይ ግዳም ወፍሪ ክሓቝፎም ዝግባእ መሰረታውያን መትከላት፣ ምስግጋር ፍልጠትን ሞያን፡ ርግኣትን ሰላምን ሃገር ቀዳምነት ዝህቡ፡ ድሕነት ኣከባብን ጸጋታትን ዘውሕሱ፡ ቀጻልነት ጸጋታት ንመጻኢ ወለዶታት ዘረጋግጹ፡ ካብ ምዝመዛ ናጻ ክኾኑ እዩ ዝግባእ። ብኣንጻሩ ኣብ ኢትዮጵያ ዘሎ ክዉንነት፡ ንዞም መትከላት ዘይሓቁፍ እዩ። ካብ ኣህጉራውያን ፈይናንስያውያን ትካላት ዝወሰድ ልቓሕ፡ ካብ ዓቕሊ ጸበት ዝተበገሰ ኮይኑ፡ ኣብ ዝተናውሐ ዓመታት፡ ነታ ሃገር ናብ መጻወድያ ዕዳ ብምሽማም፡ ኣደዳ ፖለቲካዊ ቅልውላው፡ ማሕበራዊ ነውጽን ቁጠባዊ ዘይርጉእነትን ዝገብር እዩ። ብሰንኪ'ዚ፡ ድማ፡ ኢትዮጵያ ኣብ ትሕቲ ምሉእ ቁጽጽርን ጽልዋን ናይቶም ዝዘውሩዋ ዘለዉ ግዳማውያን ሓይልታት ብምውዳቕ፡ ፖለቲካውን ቁጠባውን ሓርነታ ዝተፋገ ሃገር ኮይና ትርከብ። ኣብ መጻወድያ ዕዳ ናይቶም ኣህጉራውያን ፋይናንሳውያን ትካላት ምእታው፡ ንቁጠባውን ፖለቲካውን ናጽነትካ ብምምዛዕ፡ ሃገራዊ ቀዳምነታትካ ብገዛእ ርእስኻ ክትውስን ከም ዘይትኽእል ዝገብር እዩ። ብኻልእ ኣገላልጻ፡ ውሽጣዊ ዕዮ-ገዛኻ ብምርሳዕ፡ ኣብ ትሕቲ ኣርዑት ሓድሽ መግዛእቲ ተቐሪንካ ንባዕዳውያን ጎይቶት እሙን ጊላ ኴንካ ምግልጋል ማለት እዩ።

ተራ ኤርትራ ኣብ ዞባዊ ውህደትን ተጻዪ ፖለሲታት ስርዓት ብልጽግናን

ተራን ኣበርክቶን ኤርትራ ኣብ ዞባዊ ውህደትን ምርግጋእን ዞባ፡ ብመራሕቲ ሃገራት ሱዳን፡ ሶማልያን እንትላይ ቡቲ ካሕሳይ መራሒ ስርዓት ብልጽግናን ብተደጋጋሚ ተገሊጹ እዩ። ኤርትራ ኣብዚ ህሉው እዋን ኣብ ጸቡቕ ዞባዊ ቁመና፡ ሃናጺ ዲፕሎማስያዊ ጸምዶ፡ ወናኒት ተሰማዒ ርእይቶ ኣብ ኣህጉራውን ዞባውን መጋባእያታትን እምንቲ መሻርኽትን ኮይና ኣላ። ብንጹርን ዘይልወጥን ጽኑዕ ፖለቲካውን ዲፕሎማስያውን መትከላት እትለሊ፡ ኣብ ምኽባር ኣህጉራዊ ሕጊ፡ ክልተኣውን ብዙሓውን ስምምዓት ኣሚና ብተወፋይነትን ቅንዕናን ምትግባር ብኣብነት እትጥቀስ ሃገር እያ።

ህዝብታት ቀርኒ ኣፍሪቃ ዝውንንዎ ሓባራዊ ፖለቲካዊ፡ ቁጠባዊ፡ ታሪኻዊ፡ ባህላዊ ምትእስሳር፡ ጂኦግራፊያዊ ኣቀማምጣን ማሕበራዊ ኣቃውማን ዝፈጥረሎም ብልጫ ዓቢ ጸጋ ምዃኑ ኣሚኖም፡ ኣብ ሓድሕዳዊ ምትሕግጋዝ ምምልላእን ምኽባርን ዝተመርኮሰ ሽርክነት ክሃንጹ ዝዓግቶም ሓይሊ የለን። መንግስቲ ኤርትራ ካብ ጽባሕ ናጽነት፡ ተራን ኣበርክቶን ዞባዊ ውህደት፡ ኣብ ምድንፋዕን ምሕያልን ዞባዊ ጸጥታን ርግኣትን ዕዙዝ ምዃኑ ብምግንዛብ፡ ሓሳባትን ተበግሶታትን ምውሳዱ ተሰኒዱ ዘሎ ሓቂ እዩ። ኤርትራ ኣብ ጽባሕ ናጽነት ናብ ውድብ ኢጋድ ብወግዒ ድሕሪ ምጽንባራ፡ ኣብ 1996 ኣብ ምኽላሰን ምእራምን ውድብ ኢጋድ ወሳኒ ተራ ምጽዋታ ይዝከር። ኤርትራ፡ ውድብ ኢጋድ ካብ ጸቢብ መዳይ ልምዓት፡ ምክልኻል ደርቅን ኣንበጣን ዘተኩር ውድብ፡ ናብ ቁጠባውን ፖለቲካውን ውህደት ዝሕመረቱ ሰፊሕ ዕላማ ዘለዎ ውድብ ክሰጋገር ዘቕረበቶ ሓሳባትን ዝተጻወተቶ ኣበርክቶን መራሒ ተራ ከምዝነበራ ይፍለጥ።

ኤርትራ እትቕልሶ ብዙሓት ሃገራት ዞባና ዝሰማምዕኦን ኣብ ፈለማ 90ታት ዝተቐጀየ ተስፋ ዞባዊ ሽርክነትን ውህደትን ዳግም ኣብ 2018 ትንፋስ ክዘርእ ክኢሉ ነይሩ እዩ። እንተኾነ ስርዓት ብልጽግና እውን ዞባዊ ውህደት ቀዳምነት ሂቡ ግዙፍ ጸጋታት ዞባና ኣብ ምቕያር መነባብሮ ህዝብታት ንምውዓል ኣብ ክንዲ ምስራሕ፡ ኣብ ጸቢብን ሓደገኛን ዝኾነ ዓንከል ብምኽርዳን ናይ ጥፍኣትን ውድቀትን መኣዝን መሪጹ። ኢትዮጵያ ልዕሊ ዝኾነት ኣፍደገ ባሕሪ ዘይብላ ሃገር፡ ዝበለጸ ኣማራጺታት ዘለዋ እያ። ኣብ ሓሙሽተ መዳውቢት ሃገራት ብልዕሊ ሽውዓተ ወደባት ክትጥቀም ዕድል ኣለዋ። እቲ ክዉን ሓቂ እዚ ክነሱ፡ ስርዓት ብልጽግና ግዳማዊ ኣጀንዳ ንምስሳይ ኣፍደገ ባሕሪ ዝብል ኣሰልካይን ዘይክዉንነታውን ሓደገኛን መስመር ክኽተል መሪጹ ኣሎ።

ህዝብታት ቀርኒ ኣፍሪቃ፡ ኣብ መንጎኦም ዘሎ ታሪኻዊ፡ ባህላውን ማሕበራዊን ምትእስሳራትን ጸጋታቶምን ኣብ ብልጽግናን ዕብየትን ሃገራቶም ከውዕልዎ መተካእታ ዘይብሉ ሕርያ እዩ። ዞባዊ ውህደት፡ ክንዮ'ቲ ዝህልዎ ቁጠባዊ ምትእስሳርን ሓድሕዳዊ ምምልላእን ዝፈጥሮ ፖለቲካዊ ምትእምማንን ጸጥታዊ ምትእስሳራትን ቀሊል ኣይኮነን። ዞባዊ ውህደት፡ ሃገራት ጸጋታተን ብሓባር ብምውህሃድ፡ ኣብ ምትእስሳር ውሁድ ሓባራዊ ዕዳጋ፡ ትሕተ-ቅርጺ፡ መራኸቢታትን መጉዓዝያን ዝፈጥሮ ሓድሕዳዊ ተመርኳስነት ናብ ውሁድ ቁጠባዊ ምትእስሳርን ፖለቲካዊ ምትእምማን ብምምራሕ፡ ዜጋታት ሓባራዊ ብድሆታትን ዕድላትን ከለልዩ ናይ ሓባር መጻኢ ክሃንጹ ባይታ ዝፈጥር እዩ። ኣብ'ዚ ህሉው እዋን፡ ብደረጃ ዓለምና ዞባና ዝፍጠሩ ባሕርያዊ ኮነ ሰብ ዝፈጠሮም ስግኣታት፡ ዞባዊ ምትሕብባርን ምውህሃድን ዝሓቱ ምኻኖም ግሁድ ሓቂ እዩ።

መራሕቲ ብልጽግና፡ ዘይልወጥ ጂኦግራፊያዊ ክዉንነት ሃገሮም ተቐቢሎም ምስ ህዝቦምን ሕማም ኑብሶምን ተዓሪቖም፡ ኣብ ምኽባርን ምምልላእን ዝተመርኮሰ፡ ዞባዊ ውህደትን ምርግጋእን ዘደንፍዕ ሽርክነት ናይ ቀዳምነታት ቀዳምነት ምዃኑ ኣሚኖም ክሰርሑ ይግባእ። ስርዓት ብልጽግና፡ ሸውሃት ዕብለላን ምግባትን ግዳማውያን ሓይልታት ንምርዋይ፡ ብዋጋ ህዝቢ ኢትዮጵያን ህዝብታት ቀርኒ ኣፍሪቃን ኣብ ምጥላዕ ተጸሚዱ ይርከብ። ልኡላውነት ሶማልያ ዝግህስ ስምምዓት ምፍጻም፡ ንህዝቢ ኢትዮጵያን ዞባናን ዘርብሕ ምስ ኤርትራ ዝተጀመረ ጸምዶን ሽርክነትን ኣንፈቱ ብምጥምማዙ፡ ኣፍደገ ባሕሪ ዝብል ዘይክዉንነታዊ ግን ከኣ ንዞባና ናብ ዘይተደለየ ኩናት ከምርሕ ዝኽእል ቅሉዕ ወረር ምእዋጅ፡ ቅልውላው ሱዳን ሰላማዊ መዕለቢ ከይረክብ፡ ወተሃደራዊ ሓገዝ ንሰራዊት ኣልዳዕም ኣሰሪዕ ብቀጻሊ ምቕራብ፡ ፖለቲካዊ ፍሕሶታትን ውዲታትን ዝተላዕጠጡ ዋዕላታት ኣብ ምእንጋድን ተጸሚዱ ይርከብ።

ስርዓት ብልጽግና፡ ኣጀንዳ ግዳማውያን ሓይልታት ንምስሳይን ጸቢብን ግዝያውን ረብሓታት ንምውሓስን ኣሰር ዝሓለፉ ስርዓታት ኢትዮጵያ ብምስዓብ፡ ቅልውላው ሱዳን ኣብ ምትሕልላኽ ኣብ ቀድሚት ተሰሪዑ ይርከብ። ስርዓት ብልጽግና ናብ ስልጣን ድሕሪ ምድያቡ፡ ዝወሰዶም ፖለቲካውን ዲፕሎማስያውን ስጉምቲታት ሕልምታት ዞባውያን ሓይልታት ንምትግባር ዝዓለሙ ምዃኖም ይፍለጥ። ብመሰረት ዓበይቲ መርበባት ሓበሬታ፡ ትካላት ምርምርን መጽናዕቲታትን ዝዘርግሕዎ ጭብጥታት ከምዝሕብርዎ፡ ስርዓት ብልጽግና ኣብ ኂ ሰራዊት ኣልዳዕም ኣልሰሪዕ ብምስላፍ፡ መሰጋገሪ ካብ ሱዳን ዝተዘምተ ወርቂ፡ መናሃርያ ኣንጻር መንግስቲ ሱዳን ዝንቀሳቐሱ ፖለቲካውያን ሓይልታት፡ ኣካል መርበብ ቀረብ ሎጂስቲክ ሰራዊት ኣልዳዕም ኣልሰሪዕ፡ ተጻብኢ ዲፕሎማስያውን ዜናውን መርገጺታት ኣንጻር መንግስቲ ሱዳን ኣብ ዞባውን ኣህጉራውን መድረኻት ክኽተል ተራእዩ። ህዝብታት ቀርኒ ኣፍሪቃ፡ ተፈጥሮ ዝዓደሎም፡ ስትራተጂያዊ ጂኦግራፊያዊ ኣቀማምጣን ዕቑር ባሕርያዊ ጸጋታትን ተጠቒሞም፡ ኣብ ብልጽግናን ዕብየትን ሃገራቶም ከውዕልዎ ዝድርኾም ሓባራዊ ረቛሒታት ልዕሊ ዝኾነ ካልእ እዋን፡ ኣብ'ዚ ህሉው መድረኽ ብንቕሓትን ልዑል ትኹረትን ብሓደ ኮይኖም ኣበርቲዖም ክሰርሑሉ ይግባእ።

ናብ 2ይ ገጽ ይቕጽል

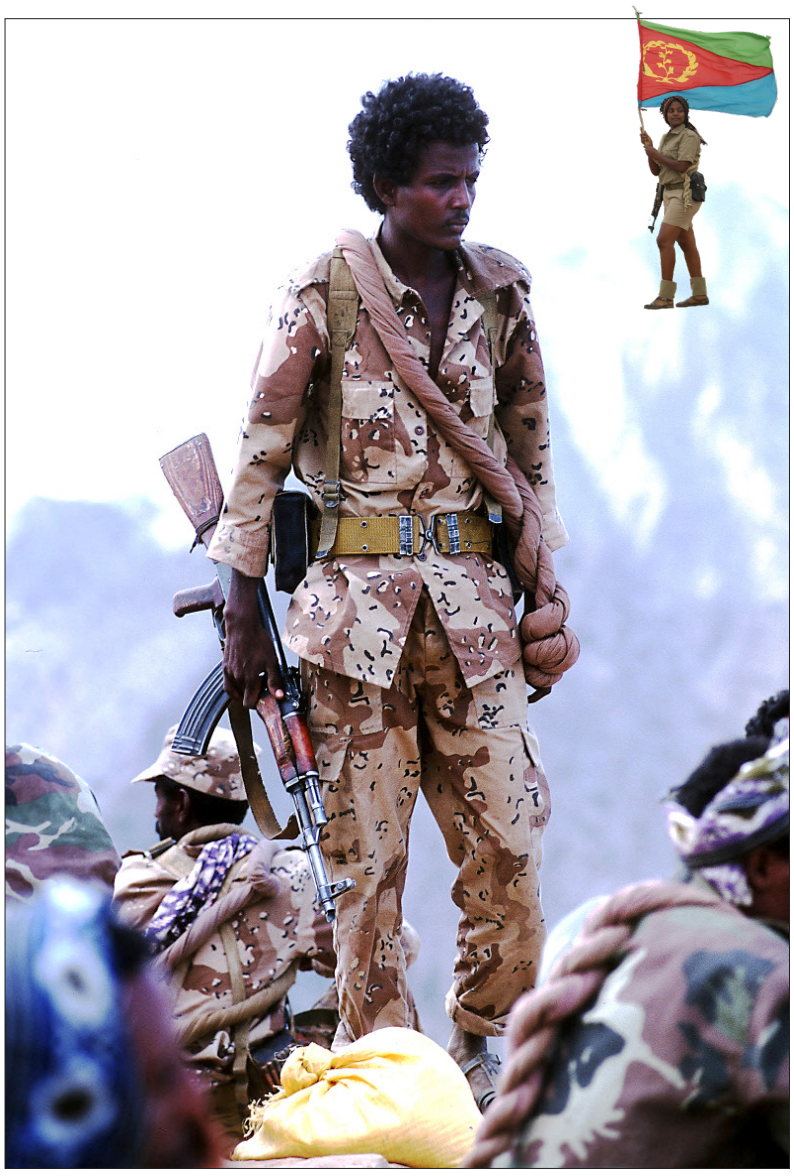
ሓዳስ

ሃማመተኤ

ሓሳባት

ወዲ ኣይተ ...እቲ ሃገራውነትከ!

ስምኦን ወልደሚካኤል

ሃገር ክትህነጽን ክትዕቀብን እንከላ፡ እቲ ዝዓበየ ድልዱል መሰረት፡ እቲ ብፍቕሪ ሃገርን ብጽንዓትን ዝተሃነጸ መንእሰይ ወለዶ እዩ። ኣብዚ እዋን'ዚ ኣንጻር'ቲ ብስርዓት ብልጽግና ዝተፈጥረ ደበና ሓደጋ ንምቕንጣጥ ኣብ ኤርትራ ዝርአ ዘሎ ናይ ክተትን መኽተን ሃገራዊ ምንቅስቓስ ብሓደ እውን ሰለስተ ዕላማታት ክውቅዕ እዩ።

ቀዳማይ፣ ሃገራዊ ክብረት፡ ናጽነትን ልኡላውነት ኤርትራ ዘጽንዕ እዩ። ኤርትራ ከም ናጻን ልኡላዊትን ሃገር፡ ኤርትራውያን ከኣ ሰብኣውን ሃገራውን ክብሪ ዘለዎም ህዝቢ ብምኹን ንዘሓለፈ 35 ዓመታት ጸኒሕና። ስርዓት ብልጽግና ንዕምሪ እዚ ከነስተማቕሮ ዝጸናሕና ናጽነትን ክብርን ከሕጽር ንዘሓለፈ ሰለስተ ዓመታት መሬት ክጽሕትር ጸኒሑ። ዓቕሚ ደኣ ተሳኢንዎ እምበር ንምውራርና እውን ትንዕ-ድንዕ ክብል ጸኒሑ እዩ። ንዓቕሚ ምክልኻል ኤርትራ፡ ንዓቕምን ተወፋይነትን ሃገራውነትን ኤርትራዊ መንእሰይ ዘቀናጽብ መግለጺታት እውን ክሳብ ንምስምዑ ዘረብርበና ሰሚዕና። ኤርትራ ከም ናጻን ልኡላዊትን ሃገር ክሳብ ሕጂ ጸኒዓ ክትጸንሕ ዘኽእለት፡ ብኤርትራዊ ሓይሊ ጥራይ ምኽኑ ዓለም ዝፈልጦ ሓቂ እዩ። ኤርትራዊ መንእሰይ ዋልታ ድሕነት ሃገሩ ብምኹን ኣብ ኩሉ ግንባራት ኣብ ቀድሚት ተሰሊፉ ልዕለ ሰብኣዊ ተወፋይነትን ጽንዓትን ሳላ ዘርኣየ፡ ኤርትራ ሰሪራ ኣላ። ሕጂ እውን እንተኾነ ከም ህዝቢ ሃገርን ናይ ምህላውን ምቕጻልን መሰልና በቲ ኣብ ቻርተር ሕቡራት ሃገራት ተጻሒፉ ዘሎ ሕጊ ዘይኮነስ ብሓይልና ጥራይ ከም ዝወሓስ ጠፊኡና ኣይፈልጥን እዩ። እዚ ሕጂ እንገብሮ መኽተ ህላወ ናጻ ኤርትራ ካብ ግዘያዊ ምኹን ሓሊፉ ነባርን ናይ ሓዋሩን ዝገብር እዩ።

ካልኣይ፣ እዚ ሕጂ እንገብሮ መኽተ ነቲ ተፈጢሩ ዘሎ ህሉው ሰግኣት ንምቕንጣጥ ጥራይ ዘይኮነስ፡ ንሕሉፍ መስዋእትና ኣብ ግቡእ ክብሩ ንምቕማጥ ዝግበር ብምኹኑ ፍሉይ ክብሪ ኣለዎ። እቲ ምእንቲ ናጽነትን ልኡላውነትን ክብረትን ኤርትራ ዘካየድናዮ ቃልሲን ዝኸፈልናዮ መስዋእትን ብላሽ ከም ዘይኮነ፡ ቡቲ ሕጂ እንገብሮ መኽተ እዩ ክረጋገጽ። እቲ ዝተኸፈለ መስዋእቲ ንሓደ ግዘያዊ ውጽኢት ጥራይ ኣይኮነን ተኸፊሉ። ቀድሚ ናጽነት ዝተኸፍለ መስዋእቲ ንሰራዊት ደርግ ንምስዓር ጥራይ ኣይኮነን። ድሕሪ ናጽነት ዝተኸፍለ መስዋእቲ እውን፡ ጸላኢ፡ መሬት ኤርትራ ንዘይምርጋጽ ጥራይ ኣይነበረን። ቃልሲናን መስዋእትናን ንመጻኢ ወለዶ ብናጻ ንኽነብር ተባሂሉ ዝተገብረ እዩ። ስዉኣትና፡ ናጻ ኤርትራ ክንነብረላ ጥራይ ዘይኮነስ ክንሕልዋን ከነሳግራን ከም ንብረት ሓደራ እዮም ሂቦምና። ከም መንእሰያት፡ ከምቲ ንናጻ ኤርትራ እንኩመ ዝተበሃልናያ ሃቡና ዝብሉና ክመጹ እዮም። ከምቲ ኣብ ሕብረተሰብና "ኣንብር ዝበልዎ ዘጥፍእ፣ ሃባ ክብልዎ ክኸፍእ" ተባሂሉ ዝተመሰለ ክበሃለልና ከኣ ዝሕሰብ ኣይኮነን። ስለዚ፡ እዚ ሕጂ ዘሎ መኽተ ነቲ ዘሎ ንምሕላው ጥራይ ዘይኮነስ ነቲ ሕድሪ፡ ነቲ ለበዋ እውን ንምሕላው እዩ። በዚ ሎሚ እንገብሮ መኽተ፡ ነቲ ናይ ትማሊ መስዋእቲ ብግቡእ ክንሕልዎን ከነኽብሮን እንተ ዘይክኢልና፡ እቲ ዝሓለፈ ታሪኽ ዋጋ ኣልቦ ክኸውን'ዩ። ስለዚ፡ ሕጂ ንከላኸሉ ዘለና ልኡላውነት፡ ናይቶም ቅድሚ ሕጂ ዝተሰውኡ ዋጋን ፍረን ስለዝኾነ፡ እቲ ሎሚ ዝግበር መኽተ ነቲ ናይ ትማሊ መስዋእቲ ግቡእ ክብሪ ንምሃብ ዘጠቓለለ እዩ።

ሳልሳይ፣ ግቡይ መዐቀኒ ሓይሊ ጸላኢ ምስባር ኣካል ናይቲ ሕጂ እነካይዶ መኽተ ክኸውን እዩ። ስርዓት ብልጽግና ጥራይ ዘይኮነስ ተኸታተልቲ ስርዓታት ኢትዮጵያ ንዓና ዝርእየሉን ዝመዘንሉን ሓይልና ዝዕቅነሉን ኣገባብ ተመሳሳሊ'ዩ። ኩሎም ንሓይሎም የግንኑ፡ ንሓይልና ከኣ ብዋሕዲ ቁጽርናን ዓይነት ዕጥቅናን ብምርኣይ ብትኽክል ኣይመዘንዎን እዮም። ሓይልና ኣብ ብዝሒ ሰብን ዕጥቂ ኣጽዋርን ተመርኩሱ ኣይፈልጥን እዩ። ሓይልና ብቑንዱ ኣብቲ ረቂቕ መዳይ ኮይኑ ብምጽንሑ ብልክዕ ክፈልጥዎ ይሸገሩ እዮም። ነዚ ኣረኣእያ'ዚ ህርፋን ክሕወሶ እንከሎ እቲ ዓይኒ ጸላኢ ማዕረ ክንደይ ከም ዝዓውር፡ ኣእምሮኡ ማዕረ ክንደይ ከም ዝድፈን ከኣ ኣብ ጸብጻብ እንተ ኣእቲና፡ ጸላኢ ትሑት ግምት ክህበና ይኽእል እዩ።

ዋሕድና፡ ዘራያት ዘይብልና ምኹን፡ ነገራዊ ድሩትነትና ሓይሊ ካብ ምኹን ዓጊቱና ኣይፈልጥን እዩ። ብዙሓት ምኹኖም፡ ልዕሌና ዕጥቂ ምዕጣቕም፡ ልዕሌና ዘራያት ምህላዎም፡ ወዘተ ኣብ ልዕሌና ጸብለልታ ወይ ብልጫ ሂብዎም ኣይፈልጥን እዩ። ኣብ ዝተጋጠምናዮ ስዕረት ናብኡም ዓወት ከኣ ናባና ብምባል እዩ ክድምደም ጸኒሑ። ንሓይሎም ብላሽ ምግባር ዘኽእለና ጥበብ ኣለና። ኣብ ዝሓለፈ'ውን ክንዲ ብዝሑም በዚሕና ወይ ክንዲ ዕጥቆም ዓጢቕና ኣይኮንናን ሰዒርናዮም። ብተደጋጋሚ ተሃንዲዶም መጽዮም ኩብቅዑ ክሳብ ሕጂ ከድንኑና ወይ ክጠውዩና ኣይከኣሉን። ንዘይትጠውዮ ኢድ ትሳለሞ ኢኻ ከም ዝበሃል ከኣ በቲ ዘይግመት ሓይልና ኣብ ዝተፈላለየ እዋናት ኣስጊድናዮም ኢና።

ኢትዮጵያ ኣብ 1998-2000 ኣብ ልዕሊ ኤርትራ ቅሉዕ ወራር ከተካይድ እንከላ፡ ንሓይሊ መኽተ ኤርትራ ብፍላይ ከኣ ኣብቲ ወለዶ ሳዋ ዝኾነ መንእሰይ ትሑት ግምት ሰለ ዝነበራ ቀሊል ውጥን ናይ ዓወት'ያ ሓንጺጻ። ንወለዶ ሳዋ 'ጀንትራ፡ ኩናት ርእዩ ሰለ ዘይፈልጥ ክሃድም'ዩ' ዝብል ገምጋም ነይርዎ እዩ። ኣብ ግብሪ ግን፡ እቲ 'ጀንትራ' ተባሂሉ ዝተባጨወሉ ወለዶ፡ ኣብ መሬቱ ኣትኪሉ ሓመድ ኣልሒሰዎም። ወዲ ትኹል ንጅግንነት ኤርትራዊ መንእሰይ "ኮሪዕካ ተኹርዕ ወዲ ሳዋ፡ ጀንቱራ'ኳስ ሕጂ ይፍለጥዋ፡ ኣይተናሕሰየሎም ይጽገብዋ" ኢሉ ቃንይሉ።

ሰብ ግን ብፍጥረቱ ረሳዒ ስለ ዝኾነ ከነዘኻኽሮም ኣለና። ወለዶታት ኤርትራ፡ ዓበይቶም ንኣሽቶም፡ ገዲሞም ሓድሾም፡ ጓሎም ወዶም፡ ኢድ ንኢድ ተተሓሒዞም ሃገሮም ክሕልዉ ተማቲኦም ኣይፈልጡን እዮም። እዋኑ፡ እቲ በትሪ ኣቑሚጥናዮ እምበር ከም ዘይተሰብረ፡ ሓይልና እንተ ዘየወጣወጥናዮ ከኣ ኣጥፊእናዮ ማለት ከም ዘይኮነ ከነርኢ እንግደደሉ እዋን ደሪሱ ኣሎ። ጠባይና፡ ሰላም ምድላይና መደንደኒና ክኸውን የብሉን።

ንሃገራዊ ክብረት ምኽታት እናተወራረሰ ዝመጽኣ ያታ ኤርትራውነት እዩ። ኤርትራዊ መንእሰይ ካብ ወለዱን ዓበይቲ ኣሕዋቱን ዝወረሶ ኒሕ፡ ንያት፡ ሃገራዊ ፍቕርን ጽንዓትን ብሓድሽ ግብሪ ኣሐዲሱ ሓድሽ ታሪኽ መኽተ ክጽሕፍ ተዳልዩ ኣሎ። ኣይብቓልን ብግብሪ!

ፅባሕ

ትርጉም ዘሎዎ ህይወት

ህይወት፡ ቀላል ከም ዘይኩነት ዘብርህ ኣዝዩ ብዙሕ ነገራት ርኢኻን ገጢሙካን ይኸውን እዩ። ሓደ ሓደ እዋን እውን፡ መን ይፈልጥ ብህይወት ምህላውካ ትጸልኣሉ ህሞታት ኣጋጢሙካ ተበሳጪኻ ትፈልጥ ትኸውን። ኣብ በይንኻ ኣይኩንን፡ ብዙሕ ሰብ'ዩ ከምኡ። ብኻልእ ሸነኽ ምስ እንርእዮ ግና፡ ህይወት ኣዝያ ቀላል እያ፣ ንሕና ዝተሓላለኽት ኣብ ምግባራ እንተ ዘይጸነዐና። ነገራት ኣቐሊልካ ምርኣይ ኣብ እትጅምረሉ ግዜ፡ ህይወትካ ኣብ ትሕቲ ኣእዳውካ፡ ኣብ ትሕቲ ቍጽጽርካ፡ ውጽኢት ናይ ኣተሓሳሰባኻ ምኹና እናበርሃልካ ይመጽእ። ቀ-ምነገር ምንባርካ፡ ሕጉስ ምኹን እዩ፣ ብፍቕሪ ዝተደረኽን ብግንዛበ ዝተመርሐን ህይወት ድማ ኣዝዩ ግሩም እዩ።

ብዛዕባ ኣብ ህይወትካ ከምቲ እትደልዮ ሕጉስ ኳንካ ዕግበት ዝመልኦ ናብራ ክትነብር ዘኽእል ጠለባት እናዳህሰስኩ፡ ሓንቲ ጽሕፍቲ ረኺቡ። ኣብ ህይወት ኣንባቢ እዛ ዓምዲ ሓገዝ ክህልዋ እኽእል እዩ ኢለ ስለ ዝሓሰብኩ ድማ እንሆ እተን ዘንበብኩወን 'ሸውዓተ ኣገደስቲ ሕግታት ኣብ ህይወት' ዝብላ ምሳኹም ኣካፍለን፡

1. ምስ ሕሉፍካ ሰላም ፍጠር፣ ንሎምኻ ከየጋሕምጦ።

2. ካልኦት ብዛዕባኻ ዝሓሰቡዎ፡ ንኣኻ ኣይንታይካን እዩ፣ ስለዚ ሰባት ብዝብሉዎ ኣይትጨነቐ።

3. ግዜ ዳርጋ ንኹሉ የሕውዮ እዩ፣ ስለዚ ንኹሉ ጸገማትካን ጕዶሎታትካን ግዜ ሃቡ።

4. ህይወትካ ምስ ናይ ካልኦት ኣይተወዳድራ፣ ንኻልኦት'ውን ኣይትፍረድ፣ ምኽንያቱ ጕዕዞኻ እምበር ጕዕዞ ካልኦት ከመይ ምንባሩ ኣይትፈልጥን ኢኻ።

5. ካብ ዓቐን ንላዕሊ ምሕሳብ ኣቋርጽ፣ ሓደ ሓደ ግዜ መልሲ ወይ ፍታሕ ዘይምፍላጥካ ጸገም የብሉን፣ ኣብ ዘይትጽበዮ እዋን ባዕሉ ክመጽኣካ ስለዝኾነ።

6. ሓደ እኳ ኣብ ሓጕሰካ ሓላፍነት ዝወሰድ የለን፣ ብዘይካኻ።

7. ኵሉ ግዜ ፍሸኽ በል፣ ሕጉስ ኩን። ምኽንያቱ ኵሉ ኣብ ዓለም ዘሎ ሸግራት ኣይትውንኖን ኢኻ። ህይወት ድማ እትፍታሕ ጸገም ዘይኮነት፡ እትቕበላ ክውንነት ገይርካ ርኣያ።

ኣብ መወዳእታ ምንባርካ፡ እቲ ብህይወት ዝነበርካዮ ዓመታት ኣይኩነን ዝቑጸር፣ የግዳስ እቲ ኣብቲ ዓመታት ዘሕለፍካዮ ህይወት እዩ ትርጉም ዝድለየሉ። ስለዚ፡ ትርጉም ዘሎዎ ምንባር ነይሩኒ ክትብል፡ ብትማል ከይተወሰንካ፡ ብጽባሕ ከይተጨንቐካ፡ ኣብ ሎሚ እናተመኩርካ ምንባርካ ቀጽል።

ብርሂ ወጋሕታ

ናድነት ደስበለ - ሓበን ገብረኣምላኽ-ሳምራዊት መለስ

1ይ ቤት-ፍርዲ ዞባ ማእከል ኣስመራ

ተኽለማርያም ቀኚቲ ዘገያርገሰኸ ሰቲብርሃነ ተወልደኽ ወድና ነፍሉ ተኽለማርያም ስለዘፈረፈ፡ ንሕና ጥራይ ወረስቲ ምኳንና ደረጋጽልና ስለ ዝበለ፣ ዝቓወም እንተለ፡ ን10/12/26 ኣበ ቤ/ፍ 6ይ መጋኺያ ይቕረቡ፡

ኣቶ ግደ ዑቕባሚኣል፡ ብዖልቲ ቤተይ ኣምለስት ንብረእዝዘኣብሮ ነጋሲ ስለዘፈረፈት፡ ንዓይ ናይ መጽምዲ መሳለይ ይቲሓለወሊዩ፡ 3 ደቅና ደማ ወረስቲ ምኳናም ደረጋጽሉም ስለ ዝበለ፣ ዝቓወም እንተለ፡ ን3/12/26 ኣበ ቤ/ፍ 11 መጋኺያ ይቕረቡ፡

ነጋሲ ኣፈወርቂ ተድኣ ወላዲና ኣፈወርቂ ተድላ ወልደገያርገስ ስለዘፈረፈ፡ ብዖልቲ ቤቱ ናይ መጽምዲ መሳላ ይቲሓለወሊ፡ ኣነ ምስ 4 ኣሕዋተይ ወረስቲ ምኳንና ደረጋጽልና ስለ ዝበለ፣ ዝቓወም እንተለ፡ ን8/12/26 ኣበ ቤ/ፍ 6ይ መጋኺያ ይቕረቡ፡

ከሳኢት ሂ መሓመድ ሸሪፍ፡ ተኸሳኢት ኢልሃም መሓመድዛሽ ዓሊ፡ ኣበ ልዕሌኻ፡ ከሳኢ ሂ ሸሪፍ ንኣም ምትሕልላፍ ዝምልከት ክሲ መሳሪቱ ስለዘሊ፡ ብኦኻል ወይ ብኬጋዊ መክል ን8/12/26 ኣበ ቤ/ፍ 6ይ መጋኺያ ቀረበ፡፡ እንተዘይቀሪበኩ፡ ጉዳይካ ኣበዘለኻሉ ክረኣ ምኳኑ ሃፍልጥ፡፡

ከሳኢ ኣቶ ኣበርሃም ኣማረ ተኽለኢያስብ ንተኸሳኢ ኣቶ ፍጹም ሃይሉ ናይ ሰም ምትሕልላፍ ናይ ቶዮታ ዲዮና ናይ ጽዕዮ መኪና ቁስሌዳ 3-A-4510 ቁቻሲ. BU88-0018175 ዝኾኑ ክሲ መሳሪቱልካ ስለዘሊ፡ ብኬጋዊ መክል ን3/12/26 ኣበ ቤ/ፍ 11 መጋኺያ ቀረቡ፡ እንተዘይቀሪቡኩ፡ ጉዳይካ ኣበዘለኻሉ ክረኣ ምኳኑ ሃፍልጥ፡፡

ተኸሳኢ መሓመድ ዑሶማን ኣብራር፡ ኣበ ልዕሌኻ ከሳኢት ሃምያ ጺጋይ ኣብራት ንገንዘቡ ዝምልከት ክሲ መሳሪታ ስለዘሊ፡ ብኬጋዊ መክል ን10/12/26 ኣበ ቤ/ፍ 6ይ መጋኺያ ቀረቡ፡ እንተዘይቀሪቡኩ፡ ጉዳይካ ኣበዘለኻሉ ክረኣ ምኳኑ ሃፍልጥ፡፡

ታደየስ ተወልደ ፍሰዶ፡ ኣቦይ ተወልደ ፍሰዶ ንብረኣብን ኣደይ ኣፍምያ ተኸፋፍርም በራኺን ስለዘፈረፉ፡ ኣነ ምስ 7 ኣሕዋተይ ወረስቲ ምኳንና ደረጋጽልና ስለ ዝበለ፣ ዝቓወም እንተለ፡ ን3/12/26 ኣበ ቤ/ፍ 8ይ መጋኺያ ይቕረቡ፡

ኣቶ ብርሃነ ተኸፋሀኔይ ንብረስላሴ፡ ኣቦይ ተኸፋሀኔይ ንብረስላሴ ኣኾዝ ስለዘፈረፈ፡ ኣነ ጥራይ ወረሲ ምኳኔይ ደረጋጽለይ ስለ ዝበለ፣ ዝቓወም እንተለ፡ ን15/12/26 ኣበ ቤ/ፍ 7ይ መጋኺያ ይቕረቡ፡

ወ/ሮ መሉ ኣርኣያ ንብረስላሴ ብጾል ቤተይ ተጋ/መሓሪ ክፍለየሰብ ወ/ሚኣኤል ስለዘተሰወኡ፡ ንዓይ ናይ መጽምዲ መሳለይ ይቲሓለወሊዩ፡ 5 ደቅና ደማ ወረስቲ ምኳናም ደረጋጽሉም ስለ ዝበለት፣ ዝቓወም እንተለ፡ ን2/12/26 ኣበ ቤ/ፍ ቁ.47 ይቕረቡ፡

ኣቶ ንብረንገሰ ዘርኣ ብኣይ፡ ብጾልቲ ቤተይ ኤልሳ ሰዩም ሰዓረ ስለዘተሰወኡት፡ ንዓይ ናይ መጽምዲ መሳለይ ይቲሓለወሊዩ፡ 1 ወደና ደማ ወረሲ ምኳኑ ደረጋጽሉ ስለ ዝበለ፣ ዝቓወም እንተለ፡ ን3/12/26 ኣበ ቤ/ፍ 11 መጋኺያ ይቕረቡ፡

ተኸሳኢ ሚሪ ጸገ ንብረማርያም፡ ተጸሞኒ ኣቶ ናኣድ ኣስገዶም ተወልዩ፡ ኣበ ልዕሌኻ ንምዝዝት ዝምልከት ክሲ መሳሪታ ስለዘሊ፡ ብኦኻል ወይ ብኬጋዊ መክል ን2/12/26 ኣበ ቤ/ፍ 6ይ መጋኺያ ቀረቡ፡ እንተዘይቀሪቡኩ፡ ጉዳይካ ኣበዘለኻሉ ክረኣ ምኳኑ ሃፍልጥ፡፡

1ይ ቤት-ፍርዲ ዓዲ ጓዕዳድ

ሮዳስ ማንደብርሃን ምላል ተሰፋ፡ ናርዶስ ማንደብርሃን ተሞሊኡ ይቲኣረመሊይ ስለ ዝበለት፣ ዝቓወም እንተለ፡ ን03/12/26 ኣበ ቤ/ፍ ይቕረቡ፡

ፍሰሃ መሓሪ ማንደ ምላል ተሰፋ፡ የሴፍ መሓሪ ማንደ ተሞሊኡ ይቲኣረመሊይ ስለ ዝበለት፣ ዝቓወም እንተለ፡ ን10/12/26 ኣበ ቤ/ፍ ይቕረቡ፡

ኣቶ መብራህቶም ዛይድ በርሀ፡ ኣሞይ ኣለምሸነ በርሀ ክብርኣብ ስለዘፈረፈት፡ ኣነ ምስ 3 ኣሞታተይ ወረስቲ ምኳንና ደረጋጽልና ስለ ዝበለ፣ ዝቓወም እንተለ፡ ን7/12/26 ኣበ ቤ/ፍ ይቕረቡ፡

ኣቶ ዑቕባብረኣል በላይ ኣብርሃ ወደይ ኣብል ዑቕባብረኣል በላይ ስለዘፈረፈ፡ ኣነ ምስ ኣዲኡ ወ/ሮ ኣብርሃት ብጾምት ንብረእዝዘኣብሮ ጥራይ ወረስቲ ምኳንና ደረጋጽልና ስለ ዝበለ፣ ዝቓወም እንተለ፡ ን7/12/26 ኣበ ቤ/ፍ ይቕረቡ፡

ወ/ሮ ሳምራዊት ንብረማርያም ማንደ፡ ጓለይ ለልኖና ጺጋዘኣብ ክብረኣብ ስለዘተሰወኡት፡ ኣነ ምስ ኣባኣ ጺጋዘኣብ ክብረኣብ ሰዩም ጥራይ ወረስቲ ምኳንና ደረጋጽልና ስለ ዝበለት፣ ዝቓወም እንተለ፡ ን3/12/26 ኣበ ቤ/ፍ ይቕረቡ፡

1ይ ቤት-ፍርዲ ዓዲ ሰረጀቓ እምባደርሆ

ክብራ ተኽልኣብ ኣኖ ተኽልኣብ ምሕረትኣብ ገለሚኣኤል ስለዘፈረፈ፡ ኣነ ምስ 2 ህሉዋት ኣሕዋተይ 2 ስመኡት ተተኣኺቲ 13 ደቓምን ኣዴና መብራት ሃይለ ወልደሚኣኤልን ወረስቲ ምኳንና ደረጋጽልና ስለ ዝበለት፣ ዝቓወም እንተለ፡ ን9/12/26 ኣበ ቤ/ፍ ይቕረቡ፡

ሓዊስ ተግሽ ዘርኤ ብጾል ቤተይ ሃቡትኣብ ሰመረ ጺጋይ ስለዘተሰወኡ፡ ንዓይ ናይ መጽምዲ መሳለይ ይቲሓለወሊዩ፡ 9 ደቅና ደማ ወረስቲ ምኳናም ደረጋጽሉም ስለ ዝበለት፣ ዝቓወም እንተለ፡ ን9/12/26 ኣበ ቤ/ፍ ይቕረቡ፡

ሸዊት ጥዑምዘጊ ኣሰፍሃ ምላል ተሰፋ፡ ሸዋ ታመነ ጫነ ተሞሊኡ ይቲኣረመሊይ ስለ ዝበለት፣ ዝቓወም እንተለ፡ ን9/12/26 ኣበ ቤ/ፍ ይቕረቡ፡

ወልዴ ዞሚኣኤል ምላል ተሰፋ፡ ወልዲት ዞሚኣኤል ተሞሊኡ ይቲኣረመሊይ ስለ ዝበለ፣ ዝቓወም እንተለ፡ ን9/12/26 ኣበ ቤ/ፍ ይቕረቡ፡

ንብረመድህን መሳል ውሬታ ምላል ተሰፋ፡ ንብረመድህን መሳል ትካቦ ተሞሊኡ ይቲኣረመሊይ ስለ ዝበለ፣ ዝቓወም እንተለ፡ ን9/12/26 ኣበ ቤ/ፍ ይቕረቡ፡

1ይ ቤት-ፍርዲ ዓዲ ተከሌዛን

ሳሚኤል ኣብርሃም ምሰዮስ፡ ተጸሞኒት ፊሸን መርሃዊ ቀለታ፡ ካብ ሃገር ምስ ወጹት ደሃያ ስለዘይተፈልጡ ብጋዜጣ ሓዳስ ኤርትራ ትጸውዓለይ ስለ ዝበለ፣ ን1/12/26 ኣበ ቤ/ፍ ቀረበ፡፡

1ይ ቤት-ፍርዲ ድባርዋ

ኣዜብ ኣብርሃ ሃይለሚኣኤል ምላል ተሰፋ፡ ኣዜብ ኣብርሃም ሃይለሚኣኤል ተሞሊኡ ይቲኣረመሊይ ስለ ዝበለት፣ ዝቓወም እንተለ፡ ን1/12/26 ኣበ ቤ/ፍ ይቕረቡ፡

ሳይሞን ኣብራሃስ ሓኽስ ምላል ተሰፋ፡ ሳይሞን መሓሪ ተፈሪ ተሞሊኡ ይቲኣረመሊይ ስለ ዝበለ፣ ዝቓወም እንተለ፡ ን15/12/26 ኣበ ቤ/ፍ ይቕረቡ፡

1ይ ቤት-ፍርዲ ሰገነይቲ

ሓጎነ ሰለሞን ተወልደ ምላል ተሰፋ፡ በረኸት ሰለሞን ተወልደ ተሞሊኡ ይቲኣረመሊይ ስለ ዝበለ፣ ዝቓወም እንተለ፡ ን24/12/26 ኣበ ቤ/ፍ ይቕረቡ፡

ኣዞሚት ወልዱ ኣንጠንያስ ምላል ተሰፋ፡ ሚሪ ወልዱ ኣንጠንያስ ተሞሊኡ ይቲኣረመሊይ ስለ ዝበለት፣ ዝቓወም እንተለ፡ ን2/12/26 ኣበ ቤ/ፍ ይቕረቡ፡

ወ/ሮ ተኽኣ ሃይለ ተሰፋሚኣኤል፡ ብዖል ቤተይ ተጋ/ ተሰፋኣለም በርሀ ንብረ ስለዘተሰወኡ፡ ንዓይ ናይ መጽምዲ መሳለይ ይቲሓለወሊዩ፡ 9 ደቂ ደማ ወረስቲ ምኳናም ደረጋጽሉም ስለ ዝበለት፣ ዝቓወም እንተለ፡ ን24/12/26 ኣበ ቤ/ፍ ይቕረቡ፡

ከሳኢት ወ/ሮ ልዋም ዓንደማርያም፡ ተኸሳኢ ኣቶ የናስ ሓድጉ፡ ናይ ሓዊር ክሲ ቀረብልካ ስለዘሊ፡ ብኦኻል ወይ ብኬጋዊ መክል ን2/12/26 ኣበ ቤ/ፍ ቀረቡ፡ እንተዘይቀሪቡኩ፡ ጉዳይካ ኣበዘለኻሉ ክረኣ ምኳኑ ሃፍልጥ፡፡

1ይ ቤት-ፍርዲ ዓዲ ጎላ

ሰገን ንገሰ ተሰፋሰላሴ ምላል ተሰፋ፡ ኣርኬማ ንገሰ ተሰፋሰላሴ ተሞሊኡ ይቲኣረመሊይ ስለ ዝበለት፣ ዝቓወም እንተለ፡ ን10/12/26 ኣበ ቤ/ፍ ይቕረቡ፡

ሰሸ ሃይለ ስብሁ ምላል ተሰፋ፡ ሰሸ ሃይለ ሃብቡ ተሞሊኡ ይቲኣረመሊይ ስለ ዝበለት፣ ዝቓወም እንተለ፡ ን10/12/26 ኣበ ቤ/ፍ ይቕረቡ፡

ጸንዮት ስብሁ ተሰፋጋብር ምላል ተሰፋ፡ ብዖምት ስብሁ ተሰፋጋብር ተሞሊኡ ይቲኣረመሊይ ስለ ዝበለ፣ ዝቓወም እንተለ፡ ን10/12/26 ኣበ ቤ/ፍ ይቕረቡ፡

1ይ ቤት-ፍርዲ ማይ ምነ

ሓኽስ መሳሃን መድኅን ምላል ተሰፋ፡ ንገሰ መሳሃን መድኅን ተሞሊኡ ይቲኣረመሊይ ስለ ዝበለ፣ ዝቓወም እንተለ፡ ን8/12/26 ኣበ ቤ/ፍ ይቕረቡ፡

1ይ ቤት-ፍርዲ ጸሮና

ዓሚር ኑር ዓብዱ ምላል ተሰፋ፡ ዓሚር መሓመድኑር ዓብዱ ተሞሊኡ ይቲኣረመሊይ ስለ ዝበለ፣ ዝቓወም እንተለ፡ ን8/12/26 ኣበ ቤ/ፍ ይቕረቡ፡

ሓበሬታ

ሃገራዊ ማሕበር ብድሆ ኤርትራ

ኩሉ መዳያዊ ሓቅታት ኤች.ኣይ.ቪ. ንምፍላጥ ናብ ሃገርዊ ማሕበር ብድሆ ኤርትራ ኣገልግሎት ምኽሪ ብተሌፎን ደውሉ ።

ሰዓታት ስራሕ ካብ ሰኑይ ክሳብ ዓርቢ ንግሆ 8:00-12;00 ቅ.ቀትሪ ምሸት ድማ ካብ 2:00 – 6:00 ድ.ቀትሪ ብቁ. ስልኪ 110179 ደውሉ ።

ቁ.ሳ.ፖስጣ 5537: E-Mail: bidhonational@gmail.com

ስቕታ ጎዳኢ እዩ ደውሉ ብዛዕባ ኤች.ኣይ.ቪ ብግልጺ ንዘራረብ !!!

ምልክታ

ናጽነት ደስበለ - ሓበን ገብረኣምላኽ-ሳምራዊት መለስ

1ይ ቤት-ፍርዲ ዞባ ማእከል ኣስመራ

ወ/ሮ ክብራ ከስተ ይክኣሉ፡ ብዓል ቤተይ ተስፋገርግሽ ሃይለማርያም ታፍላ ስለዝዓረፈ፡ ንዓይ ናይ መጸምዲ መሰለይ ይተሓለወለይ፡ 10 ህሉዋት ደቁ 1 ነ/ፍ ሳምሶም ተስፋገርግርሽ ተተካኢት 1 ጓሉ ወረስቲ ምዃንና ይረጋገጸልና ስለ ዝበሎት፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን01/12/26 ኣብ ቤ/ፍ 9ይ መጋብኢያ ቁ.32 ይቕረብ።

ዘቢብ ተኽለ ኪዳኑ፡ ብዓል ቤተይ ተስፋሚካኤል ተስፋማርያም በየን ስለዝዓረፈ፡ ንዓይ ናይ መጸምዲ መሰለይ ይተሓለወለይ፡ 4 ደቅና ድማ ወረስቲ ምዃናም ይረጋገጸሎም ስለ ዝበሎት፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን8/12/26 ኣብ ቤ/ፍ 6ይ መጋብኢያ ይቕረብ።

1ይ ቤት-ፍርዲ መቐርካ

መብራት ይሕደጎ መርእድ፡ ሓፍተይ ብርኽቲ ይሕደጎ መርእድ ስለዝዓረፈት፡ ኣነ ምስ 5 ኣሕዋተይ ወረስቲ ምዃንና ይረጋገጸልና ስለ ዝበሎት፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን30/11/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

1ይ ቤት-ፍርዲ ጊንዳዕ

ገነት ኣካለ ካሕሳይ ምባል ተረፉ፡ ገነት ኣካል ካሕሳይ ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለ ዝበሎት፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን3/12/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ማሕሙድ ሰዒድ ኢብራሂም ምባል ተረፉ፡ ማሕሙድ ሰዒድ መሓመድእድሪሳ ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለ ዝበለ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን6/12/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

1ይ ቤት-ፍርዲ ከረን

ወ/ሮ ርሻን ተኪኤ ይስሃቕ፡ ብዓል ቤተይ ግርማይ ሕድሩ ጉብረመድህን ስለዝዓረፈ፡ ንዓይ ናይ መጸምዲ መሰለይ ይተሓለወለይ፡ 4 ደቅና ድማ ወረስቲ ምዃናም ይረጋገጸሎም ስለ ዝበሎት፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን2/12/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

1ይ ቤት- ፍርዲ ሻምብቆ

ኣሕመድ ሳቦት ኣንዩር ምባል ተረፉ፡ ኣሕመድ ሳኾት ኣንዩር ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለ ዝበለ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን30/11/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

1ይ ቤት-ፍርዲ ተሰነይ

የርዳኖስ ዑሰማን ሓጂ ምባል ተረፉ፡ የርዳኖስ ዑሰማን መሓመድ ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለ ዝበሎት፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን15/12/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ኣቶ ተኽለሚካኤል ማእከለ ኣርኣያ፡ ስም ኣደይ ከድጃ መሓመድ ዑመር ምባል ተረፉ፡ ኣመተጽዮን ግርማይ ካሕሱ ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለ ዝበለ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን24/11/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ወ/ሮ ወይኒ ቦኽረጼን ተስፋንክኤል፡ ብዓል ቤተይ ጉብረሚካኤል ኣሰፋው በየነ ስለዝዐረፉ፡ ንዓይ ናይ መጸምዲ መሰለይ ይተሓለወለይ፡ 10 ደቁ ድማ ወረስቲ ምዃናም ይረጋገጸሎም ስለ ዝበሎት፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን27/11/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

መሓመድ ኣሕመድ ምርኻብ ምባል ተረፉ፡ ኣሕመድ ምርኻብ ዓመር ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለ ዝበለ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን4/12/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

1ይ ቤት-ፍርዲ ኣፍዓበት

ፋጥና እድሪስ ዑመር ምባል ተረፉ፡ ዛህራ እድሪስ ዑመር ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለ ዝበሎት፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን4/12/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

1ይ ደረጃ ቤት-ፍርዲ ዓሰብ

ሳምራዊት ቢንያም ጸጋዮ ምባል ተረፉ፡ ሓያት ቢንያም ጸጋዮ ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለ ዝበሎት፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን30/11/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ወ/ሮ ብስራት ኣረፈ ጉብረዝጊ፡ ዝተፈቐደለን ናይ መሸጢ ውዑይ ነገር ንግዳዊ ትካለን፡ "መሸጢ ውዑይ ነገር ደሊና" (DELINA COFFEE SHOP) ተባሂሉ ክስየመለን ስለዝሓተታ፡ እዚ ናይ ንግዲ ስም ቅድሚ ምምዝጋቡ ዝቃወም ኣካል እንተሎ፡ ኣብ ውሽጢ ሓደ ወርሒ ኣብ ሕጋዊ ቤት ፍርዲ መአገዲ የቕርብ። እንተዘይኮይኑ፡ ዝቃወም ኣካል ከምዘየለ ተቖጺሩ እዚ ናይ ንግዲ ስም ከምንምዝገቦ ነፍልጥ።

ክፍሊ ውሽጣዊ ንግዲ

ብስም ሰለሙን ጉብረሂወት ወልዱ፡ ብቑ.ፍ.ዋኒን ASL00038299 ዝኾነ፡ ኣብ ዞባ ማእከል ን/ዞባ ገዛ ጥኑዳ ጎደና ሃም ቁ.ገዛ 01 ዝርከብ ናይ ቤት መግቢ ትካለይ፡ ንኣቶ ኣማኑኤል ኣረጋይ ዑ/ሚካኤል፡ ኣድራሻ ዞባ ማእከል ን/ዞባ ጉዳይፍ ጎደና 723 ቁ.ገዛ – ካብ ዕለት 01/08/2026 ክሳብ ዕለት 31/12/2027 ኣካርየዮ ስለ ዘለኹ፣ ዝቃወም ምስ ዝህሉ፡ እዚ ምልክታ እዚ ካብ ዝወጸሉ ዕለት ኣብ ውሽጢ ሰላሳ መዓልቲ፡ ስልጣን ዝሓለዎ ቤት ፍርዲ ተቓውሞኡ የቕርብ። እንተዘይኮይኑ፡ ዝቃወም ኣካል ከምዘየለ ተቖጺሩ እቲ ናይ ክራይ ውዕል ሕጋዊ ምዝገባ ከምዝፍጸመሉ ነፍልጥ።

ሰለሙን ጉብረሂወት ወልዱ
ሕጋዊ ወኪል ኣብርሃም እምባዬ በየነ

ብስም ቢንያም ኣፈወርቂ ስብሃቱ፡ ብቑ.ፍ.ዋኒን ASL00039707 ዝኾነ፡ ኣብ ዞባ ማእከል ን/ዞባ ማ/ከተማ ጎደና ዓዲ ቀይሕ ቁ.ገዛ 115 ዝርከብ ናይ ኤሌክትሮኒክስ መሻጥን መዐረይን ትካለይ፡ ንወ/ሮ ዮዲት ቅዱስ ተስፋይ፡ ኣድራሻ ዞባ ማእከል ን/ዞባ ዕዳጋ ሓሙስ ጎደና– ቁ.ገዛ – ካብ ዕለት 01/05/2025 ክሳብ ዕለት 30/04/2030 ኣካርየዮ ስለ ዘለኹ፣ ዝቃወም ምስ ዝህሉ፡ እዚ ምልክታ እዚ ካብ ዝወጸሉ ዕለት ኣብ ውሽጢ ሰላሳ መዓልቲ፡ ስልጣን ዝሓለዎ ቤት ፍርዲ ተቓውሞኡ የቕርብ። እንተዘይኮይኑ፡ ዝቃወም ኣካል ከምዘየለ ተቖጺሩ እቲ ናይ ክራይ ውዕል ሕጋዊ ምዝገባ ከምዝፍጸመሉ ነፍልጥ።

ቢንያም ኣፈወርቂ ስብሃቱ

ኣብ ዞባ ደቡብ ን/ዞባ ዓዲ ኳላ፡ ዓዲ/ከተማ ዓዲ ባሕሮ፡ ብቑጽሪ ፍቓድ ንግዲ 00010148 ቁጽሪ መዝገብ - ዝርከብ ናይ ቤት ማስተ ትካለይ፡ ንኣቶ እሰይ ተስፋሚካኤል፡ ኣድራሻ ዓዲ ባሕሮ ዞባ ደቡብ ን/ዞባ ዓዲ ኳላ ዓዲ/ከተማ ዓዲ ባሕሮ፡ ብዕለት 23/6/2026 ስለዝሸጥኩሉ፡ ብስም ሺያጢ ዝኸፈሎ ዕዳ ኣሎኒ ወይ ይግብኣኒ እዩ ዝብል እንተድኣ ሃልዩ እዚ ምልክታ'ዚ ካብ ዝወጸሉ ዕለት ጀሚሩ ኣብ ውሽጢ 30 መዓልቲ፡ ስልጣን ዝሓለዎ ቤት ፍርዲ ተቓውሞኡ የቕርብ። እንተዘይኮይኑ፡ ዝቃወም ኣካል ከምዘየለ ተቖጺሩ ናብ ስም ዓዳጊ ከምዝምሓላለፍ ነፍልጥ።

መኣዛ መሓሪ

ኣብ ዞባ ደቡብ ን/ዞባ መንደፈራ፡ ዓዲ/ከተማ ገዛ ኀቦ ብቑጽሪ ፍቓድ ንግዲ 6448 ቁጽሪ መዝገብ 5790 ዝርከብ ናይ ባር ትካለይ፡ ንወ/ሮ ሄለን መሓሪ ሓደራ፡ ኣድራሻ መንደፈራ ዞባ ደቡብ ን/ዞባ መንደፈራ ዓዲ/ከተማ ገዛ ኀቦ፡ ብዕለት 13/05/26 መዝ 61/126 ብውህብቶ ስለ ዝሃብክዋ፡ ብስም ወሃቢ ዝኸፈሎ ዕዳ ኣሎኒ ወይ ይግብኣኒ እዩ ዝብል እንተድኣ ሃልዩ እዚ ምልክታ'ዚ ካብ ዝወጸሉ ዕለት ጀሚሩ ኣብ ውሽጢ 30 መዓልቲ፡ ስልጣን ዝሓለዎ ቤት ፍርዲ ተቓውሞኡ የቕርብ። እንተዘይኮይኑ፡ ዝቃወም ኣካል ከምዘየለ ተቖጺሩ ናብ ስም ዓዳጊ ከምዝምሓላለፍ ነፍልጥ።

ልችያ ተስፋእንድርያስ

ኣብ ዞባ ደቡብ ን/ዞባ መንደፈራ፡ ዓዲ/ከተማ መንደፈራ፡ ብቑጽሪ ፍቓድ ንግዲ 10197 ቁጽሪ መዝገብ 4631 ዝርከብ ናይ ቤት ዕዮ ሕብስቲ ትካለይ፡ ንኣቶ ጀማል ዓብደላ ዓብደልቃደር፡ ኣድራሻ መንደፈራ ዞባ ደቡብ ን/ዞባ መንደፈራ ዓዲ/ከተማ መንደፈራ፡ ብዕለት 16/06/26 መዝ 7726 ብውህብቶ ስለ ዝሃብክዎ፡ ብስም ወሃቢ ዝኸፈሎ ዕዳ ኣሎኒ ወይ ይግብኣኒ እዩ ዝብል እንተድኣ ሃልዩ እዚ ምልክታ'ዚ ካብ ዝወጸሉ ዕለት ጀሚሩ ኣብ ውሽጢ 30 መዓልቲ፡ ስልጣን ዝሓለዎ ቤት ፍርዲ ተቓውሞኡ የቕርብ። እንተዘይኮይኑ፡ ዝቃወም ኣካል ከምዘየለ ተቖጺሩ ናብ ስም ዓዳጊ ከምዝምሓላለፍ ነፍልጥ።

የማነ ፍስሃ ወልዱ

ብስም በለጸት ጉብረትንሳኤ ሃይለማርያም፡ ብቑ.ፍ.ዋኒን ASL00035983 ዝኾነ፡ ኣብ ዞባ ማእከል ን/ዞባ ሰምበል ጎደና 835-3 ቁ.ገዛ 18 ዝርከብ ናይ ስተሽንን ግራፊክስን ትካለይ፡ ንወ/ሮ ሉና ኣሰገዶም ወልደማርያምን ንኣቶ ኣማኑኤል ፍስሃዬ ጉብረሚካኤልን፡ ኣድራሻ ዞባ ማእከል ን/ዞባ ሰምበል ጎደና ዱርቁርሽ ቁ.ገዛ 10/10፣ ካብ ዕለት 01/10/2026 ክሳብ ዕለት 30/09/2031 ኣካርየዮ ስለ ዘለኹ፣ ዝቃወም ምስ ዝህሉ፡ እዚ ምልክታ እዚ ካብ ዝወጸሉ ዕለት ኣብ ውሽጢ ሰላሳ መዓልቲ፡ ስልጣን ዝሓለዎ ቤት ፍርዲ ተቓውሞኡ የቕርብ። እንተዘይኮይኑ፡ ዝቃወም ኣካል ከምዘየለ ተቖጺሩ እቲ ናይ ክራይ ውዕል ሕጋዊ ምዝገባ ከምዝፍጸመሉ ነፍልጥ።

በለጸት ጉብረትንሳኤ ሃይለማርያም
ወኪል ኣኽሊሉ ዘርኣጋብር የማነ

ብስም ኣባ ተወልደ ተድላ፡ ብቑ.ፍ.ዋኒን ASL00038041 ዝኾነ፡ ኣብ ዞባ ማእከል ን/ዞባ ማ/ከተማ ጎደና ዓዲ ኳላ ቁ.ገዛ 11 ዝርከብ ናይ ደኳን ትካለይ፡ ንወ/ሮ ኣስካሉ ጼጋይ ቦጋጽዮን፡ ዞባ ማእከል ን/ዞባ ገዛ ጥኑዳ ጎደና ሰንሒት ቁ.ገዛ 02 ካብ ዕለት 01/01/2024 ክሳብ ዕለት 31/12/2028 ኣካርየዮ ስለ ዘለኹ፣ ዝቃወም ምስ ዝህሉ፡ እዚ ምልክታ እዚ ካብ ዝወጸሉ ዕለት ኣብ ውሽጢ ሰላሳ መዓልቲ፡ ስልጣን ዝሓለዎ ቤት ፍርዲ ተቓውሞኡ የቕርብ። እንተዘይኮይኑ፡ ዝቃወም ኣካል ከምዘየለ ተቖጺሩ እቲ ናይ ክራይ ውዕል ሕጋዊ ምዝገባ ከምዝፍጸመሉ ነፍልጥ።

ኣባ ተወልደ ተድላ

ፈስቲቫል 'ዓለል-ፈለል' ቻይና፡ ክንዮ ውድድር ምሕዝነት ዘቐድም

• 'ዝምድናና ከም ዓለል-ፈለል ንሰማያት ይብረር'

ዮሴፍ ሃይለማርያም

ቤት-ትምህርቲ ቋንቋን ባህሊን ቻይና ኣብ ኤርትራ፡ ኣብ መንጎ መንግስታት ኤርትራን ህዝባዊት ሪፓብሊክ ቻይናን ብዝተበጽሐ ምርድዳእ መሰረት፡ ብ5 ሰነ 2013 እዩ ኣብ ትሕቲ ላዕለዎት ትካላት ትምህርትን ምርምርን ብወግዒ ተኸፊቱ። እዚ ብ'ኢንስቲትዩት ኮንፊዩሽየስ' ዝጽዋዕ ቤት-ትምህርቲ፡ ባህሊን ቋንቋን ቻይና ኣብ ኤርትራ ንምስፋሕ ዝዓለመ ኮይኑ፡ ኣብዚ ዝሓለፈ 13 ዓመታት፡ ኣብ መንጎ ክልቲአን ሃገራት ዘደንቕ ባህላዊ ምልውዋጥን ምሕዝነትን ኣብ ምምዕባል ዘይንዓቕ ኣበርክቶ ከምዝገበረ ይግለጽ። ንኣብነት፡ ኣብ 2015 ኣብ ዝተገብረ ገምጋም፡ ኣብ ኤርትራ ዝርከብ ኢንስቲትዩት ኮንፊዩሽየስ ብዓለም ደረጃ ኣብነታዊ ተባሂሉ ብመንግስቲ ቻይና ሽልማት ከምዝተዓደለን ካብ ምክትል ቻይናዊ ፕሪሚር ሊዩ ያንዶንግ ዝተላእከ

ናይ ብቕዓት ምስክር ወረቐትን ነቲ ኢንስቲትዩት ንኽዓቢ ዘሕግዝ ገንዘባዊ ደገፍን ከምእተገበረሉ ድማ ጸብጻባት ናይ'ቲ ኢንስቲትዩት ይሕብሩ።

ኢንስቲትዩት ኮንፊዩሽየስ ንተገደስቲ ተመሃሮ፡ ቋንቋ ቻይና፡ ህዱእ ኣካላዊ ምንቅስቓስ ተጠቒምካ ዝትግበር ትምህርቲ 'ታይጂ'፡ ፊደላት ወይ ካራክተራት ቻይና ገይርካ ዝጽሓፍ ትምህርቲ ካሊግራፊ፡ ደርፍን ሳዕሲዒትን እዩ ዝህብ። እዚ ዓበይቲ ማእከላትን ናእሽቱን ናይ ክልተኡ ጾታ ዝሳተፉዎ ትምህርቲ፡ ብዘለዎ ተፈታውነት ብዙሓት ሰዓብቲን ተገደስቲን ተመሃሮ ቋንቋ ቻይና ኣጥሪዩ'ዩ። ብርክት ዝበሉ

ዶ/ር ሊዩ ቹዋን

ተመሃሮ ናይዚ ኢንስቲትዩት'ውን ብቛንቋ ቻይና ገይሮም ምስ ቻይናውያን መማህራኖም ብዘይጸገም ክረዳድኡን ክዘራረቡን በቒዖም ብምህላዎም፡ ኣድማዕቲን ጸላውትን እናኾኑ ዝመጽኡ ዘለዉ'ዩ።

ቤት ትምህርቲ ኢንስቲትዩት ኮንፊዩሽየስ ብርክት ዝበሉ ኣብ ቈልዑን መንእሰያትን ዘተኰሩ መደባትን ንጥፈታትን የሰላስል'ዩ። ሓደ ካብኡ፡ ካብ 2017 ጀሚሩ፡ ዓመታዊ ዘካይዶ ፈስቲቫል ዓለል-ፈለል እዩ። ካብ ብርክት ዝበለ ሚኒስትሪታት፡ ኩባንያታት ቻይና ኣብ ኤርትራ፡ ሃገራውያን ማሕበራት፡ ማእከላይን 2ይን ደረጃታት ኣብያተ ትምህርቲ ዝመጽኡ ኣባላትን ተማሃሮን ከኣ ይሳተፉ።

ኣብ ምዝንጋዕ ዘተኩረ ፈስቲቫል ዓለል-ፈለል ብቐንዱ ብቻይናውያን ዝብዓል'ኳ እንተኾኑ፡ ኣብ ሃገርና'ውን ነዊሕ ዕድመ ዘቑጸረን ብህጻናትን ቈልዑን ዝዝውተርን ፍቱውን ጸወታ እዩ። ኣብዚ ግዜ'ዚ ግን፡ ሓደ ካብቶም ተረሲዖም ወይ ዘይዝውተሩ ዘለዉ ጸወታታት ሃገርና'ዩ። ቻይናውያን ግና ብዝያዳ ሳላ ዝዕቀብዎን ዘማዕበልዎን፡ ኣብዚ ግዜ'ዚ ብደረጃ ዓለም ተፈሊጡ ብዝማዕበለ ኣገባብ ክብዓል በቒዑ ዘሎ ባህላዊ ምርኢት እዩ። ኮሚሽን ባህልን ስፖርትን ኤርትራ ድማ ነዚ ጸወታ'ዚ ንምብርባር፡ ምስ ኢንስቲትዩት ኮንፊሽየስ እናተሓባበረ ይሰርሕ ኣሎ።

እዚ መግለጺ ምሕዝነት ኤርትራን ቻይናን ዝኾነ ባህላዊ ፈስቲቫል ዓለል-ፈለል ቻይና፡ ለሚ ዓመት'ውን ንመበል 8ይ ግዜኡ ብምውሃድ ኤምባሲ ቻይና ኣብ ኤርትራ፡ ኮሚሽን ባህልን ስፖርትን ኤርትራን ኣብ ትሕቲ ሃገራዊ ኢንስቲትዩት ላዕለዎት ትምህርትን ምርምርን ዝጠፍ ኢንስቲትዩት ኮንፊሽየስን እዩ ብ7 ሕዳር ኣብ ስታድዩም ኣስመራ ካብ ሰዓት ትሸዓተ ናይ ንግሆ ክሳብ ፋዱስ ኣብ ዘበረ ግዜ ተኻዪዱ።

ኣብ'ቲ ፈጻሚ ጉዳያት ኤምባሲ ቻይና ኣብ ኤርትራ ሚስተር ዳይ ማእ፡ ሚኒስተር ህንጻ ኣቶ ኣብርሃ ኣስፍሃ፡ ፕረዚደንት ሃማደኤ ወ/ሮ ተኽኣ ተስፋሚካኤል፡ ኣቦ መንበር ሃማመተኤ ኣቶ ሳልሕ ኣሕመዲን፡ ከምኡ'ውን ሓለፍቲ ኮሚሽን ባህልን ስፖርትን ኤርትራን ካልኦት ዕዱማትን ዝተሳተፍዎ ውድድር ባህላዊ ፈስቲቫል ዓለል-ፈለል ቻይና፡ ካብ ሚኒስትሪታት፡ ማሕበራት፡ ካልኦትን ኣብያተ ትምህርትን ኤርትራ፡ ከምኡ'ውን ኣብ ኤርትራ ካብ ዝመደበረን ቻይናውያን ኩባንያታት ዝመጽኡ 46 ጉጅለታት ተሳቲፎም ነይሮም።

ፈለማ ሚስተር ዳይ ማእ እዩ ነቲ ኣጋጣሚ ዝምልከት ሓጺር ቃል ኣሰሚዑ። ንሱ፡ ንኹሎም ዕዱማት ኣጋይሽን ተወዳደርትን ተሳተፍትን እንቋዕ ብደሓን መጻእኩም ድሕሪ ምባል፡ እዚ ጥበብ ብዙሓት መሳርሒታትን ስእልታትን ብዝወቐበ ዓለል-ፈለል ዝቐየድ ፈስቲቫል፡ ኣብ ቻይና ልዕሊ 2 ሽሕ ዓመታት ዕድመ ዘለዎ ከም ዝኾነ ብምግላጽ፡ እዚ ከኣ መግለጺ ሰናይ ምጽዋትን ሓጎስን ቻይናውያን ብምዃኑ፡ ብጸቡቕን ዝማዕበለን ኣገባብ እናተዘከረ ከምዝቕጽል ሓቢሩ። ንታሪኻዊ ኣመጻጽኣኡ ብምብራህ ከኣ፡ ቅድሚ ሕጂ ሸውዓተ ግዜ ብዓወት ከም ዝተሰላሰለ ጠቒሱ፡ ከምዚ ዓይነት ፈስቲቫል ምክያድ፡ ኤርትራውያን ህጻናት፡ ቈልዑ፡ ተመሃሮን መንእሰያትን ብዛዕባ ባህልን ልምድን ቻይና ኣጸቢቖም ንኽፈልጡ ዝሕግዞምን ኣብ መንጎ ክልቲአን ሃገራት ንዘሎ ባህላዊ ምልውዋጥ ንኸሕይል ዕድል ዝፈጥርን ምዃኑ ገሊጹ። ከም ወጽኢቱ፡ ኣብ መንጎ ኤርትራን ቻይናን'ውን ዝኣድ ባህላዊ ምልውዋጥ ይቕጽል ከምዘሎ ኣረዲኡ።

ሚስተር ዳይ ማእ

ሚስተር ዳይ ማእ ብዘይካ'ዚ፡ እዚ ዓመት እዚ 'ዓመት ምልውዋጥ ህዝብታት ቻይናን ኣፍሪቃን' ምዃኑ ብምምልካት፡ ኤምባሲ ቻይና ኣብ ኤርትራ ድማ፡ ኣብ መንጎ ኤርትራን ቻይናን ዘሎ ታሪኻውን ክልተኣውን ምሕዝነት፡ ብመንገዲ ባህላዊ ምልውዋጥን ክልተኣዊ ስልጣኔታትን

ንምሕያል፡ ብሓደ ልብን ጥምረትን ኮይኑ ክሰርሕ ድሉውነቱ ገሊጹ። ዕላማ ባህላዊ ውድድር ዓለል-ፈለል፡ ክንዮ ውድድር ምሕዝነት ዘቐድም ምዃኑ ጠቒሱ ከኣ፡ ዝምድና ኤርትራን ቻይናን ድማ፡ ከም ዓለል-ፈለል ብውህደት ናብ ዝበረኸ ሰማያት ክበርር ዝዓለመ ምዃኑ ገሊጹ።

ድሕሪ'ቲ ውድድር ፈስቲቫል ዓለል-ፈለል ቻይና፡ ንዕወታት ተወዳደርቲ ካብ ኢድ ሚስተር ዳይ ማእ፡ ሚኒስተር ኣብርሃ ኣስፍሃን ካልኦት ሓለፍቲን ሽልማትን ናይ ተሳታፍነት ምስክር ወረቐትን ተዓደሉ። እቲ ፈስቲቫል ምስ ተወድአ ንገለ ካብ ተሳተፍቲ ህጻናት፡ ተመሃሮን ዓበይቲን ሰሚዒቶም ክገልጹ ተወኪስናዮም ነይርና። ንኣብነት ከምዚ ዓይነት ፈስቲቫል፡ ኣብ ርእሲ'ቲ ክትጻወቶ ከለኻ ዝፈጥረልካ ሓጎስን ምዝንጋዕን ምስ ቻይናውያን ብምዃን ስለ እትጻወቶ፡ ንምሕዝነት ኤርትራን ቻይናን'ውን መለሱ ዘሐይል ከምዝኾነ ኣረዲኦም።

ጸወታ ዓለል-ፈለል መን ጀሚሩዎ፡ ኣበይን መዓስን ቦታ'ኸ ተጀሚሩ ንዝብሉ ሕቶታት፡ ብንጹር ዝፈልጥን ዝምልሶን ሰብ የለን። ዝተፈላለዩ ርኸበታት ግን ዓለል-ፈለል ቅድሚ 2000 ዓመት ኣብ ቻይናን ኢ ን ዶ ኔ ዥ ያ ን ከ ም ዝ ተ በ ገ ሰ ዝገልጽ ኣሰራት ከምዝተረኽበ'ዮም ዝገልጹ። እዚ ካብ 476 ክሳብ 221 ቅድሚ ልደተ ክርስቶስ ኣብ ዘመነ 'ዋሪንግ ስተይትስ ፐርዮድ' ከምዝጀመረ ዝንገረሉ ዓለል-ፈለል ቻይና፡ ሉ ጥን ዝተባህለ ቻይናዊ ክኢላ ኢደ-ጥበብ ሰብኣይ፡ ካብ ዕንጨይቲ ጸረቡ ነዊሕ ክንፊት ዘለዎ ዓይነት ዑፍ ብምስራሕ ከምዝፈልጦ'ዩ ዝዝንቶ።

ቀጺሉ፡ ኣብ ስርወንግስቲ ሃን (206 ቅልክ ክሳብ 220 ድልክ) ናይ ቻይና፡ ዕንጨይቲ ምጽራብ ተሪፉ፡ ብወረቐት ተተኪኡ ክስራሕን ክጻወትን ጀሚሩ።

ኣብ መበል 6ይ ክፍለ ዘመን ኣብ ዝነበረ ስርወንግስቲ ታንግ ቻይና ድማ፡ ቅድታቱ ኣሰራርሓኡን እናተመሓየሸ ናብ ጎረባብቲ ሃገራት ቻይና ዝኾና ኮርያታትን ጃፓንን ተኣታትዩ። ኣብ መበል 13 ክፍለ ዘመን ከኣ፡ ብመንገዲ ኢጣልያዊ ዳህሳሲ ማርኮ ፖሎ ናብ ሃገራት ኤውሮጳ ከምዝተኣታተወ ይሕብር።

ብድሕሪ'ዚ፡ ምስ ስልጣኔ ደቂ-ሰብ ብኣቀራርባኡን ኣጸዋውታኡን ዘመናዊ መልክዕ እናሓዘ ናብ መላእ ዓለም ክሰፍሕን ከም ስፖርታዊ ውድድርን መዘናግዒን ተቐጺሩ፡ ብመልክዕ ፈስቲቫል ክጽወትን ክዝውተርን በቒዑ ይርከብ። ኣብዚ ግዜ'ዚ ነዊሕ ተሪር ገመድ ኣሲርካ ብሓገዝ ንፋስ ናብ ሰማይ ዝውርወር ጸወታ ዓለል-ፈለል፡ ካብ ፕላስቲካዊ ጨርቂ ብዝተሰርሐ ቅርጺ ዝተፈላለዩ ኣዕዋፍን እንስሳታትን ዘለዎ ኮይኑ፡ ኣንጻር ንፋስ እናስሓብካ እትጻወቶ፡ ንኣእምሮኻ ዘዘናግዕን ዝምስጥን፡ ኣብ ተዓዘብቲ'ውን ልዑል ድልየትን ሃንቀውታን ዘሕድር'ዩ። ብፍላይ ንቘልዑ፡ ብዘይ መጠን መሳጥን ክጻወቱዎ ልዑል ባህጊ ዘሕድሮም'ዩ። ኣብ'ቲ ኣብ ስታድዩም ኣስመራ ዝተኻየደ ጸወታ'ውን፡ ብዙሓት ቈልዑ እናተበራረዩ ክጻወቱዎ ክዛንግዑሉን ኣኽኢሉዎም'ዩ።

ዓለል-ፈለል ቻይና ክጅምር እንከሎ ሸዱሸተ ዕላማታት ከምዝነበሮ ይንገር። ንኣብነት፡ ንወተሃደራዊ ዕላማ (military purpose)፡ ንመዐቀኒ ርሕቀት (measuring distance)፡ ቦታ ወይ ዒላማ ንምሕባር (locating target)፡ ንመዐቀኒ ንፋስ (testing winds)፡ ምልክት ወይ ሓበሬታ ንምስዳድ (sending signals) ን ከምኡ ድማ ንመራኸቢታት (communication) ነይሮም። ኣብዚ ግዜ'ዚ ግና፡ ዓለል-ፈለል ቻይና ንመዘናግዒ ዝጥቀሙሉ ዘለዉ ኮይኖም፡ ብኡ ገይሮም ድማ ባህሎምን ልምዶምን ናብ ዓለም ኣብ ምዝርጋሕ ይጥቀሙ።

ኣወሃሃዲ ናይ'ቲ ፈስቲቫልን ዳይረክተር ቤት ትምህርቲ ኢንስቲትዩት ኮንፊሽየስ ኣብ ኤርትራን ዶ/ር ሊዩ ቹዋን፡ ቀንዲ ዕላማ ፈስቲቫል ዓለል-ፈለል፡ ህጻናትን ተመሃሮን እናዘናግዐን እናጻወተን ባህላዊ ምልውዋጥ ንምድንፋዕ ምዃኑ ጠቒሱ፡ ብርክት ዝበሉ ህጻናትን ተመሃሮን ብመገዲ ጸወታ ዓለል-ፈለል ክዘናግዑን ክጻወቱን ምርኣዩ ፍሉይ ባሀታ ከምዝፈጥረሉ ሓቢሩ። በዚ ኣጋጣሚ፡ ሰድራቤታት ኣብ'ቲ ንህጻናትን ተመሃሮን ኣመልኪቱ ብመገዲ ኢንስቲትዩት ኮንፊሽየስ ዝካየድ ንጥፈታት፡ ደቆም ሒዞም ክመጽኡን ክተባብዑዎምን ተላብዩ። ኣብ'ቲ ውድድር ንዝተሳተፉን ነቲ ውድድር ንምድማቕ ዝመጽኡን ህጻናት፡ ተመሃሮን ወለድን ከኣ ምስጋንኡ ኣቕሪቡ።

ባና ትምህርቲ

ብሚኒስትሪ ትምህርቲ ዝዳሎ ዓምዲ

ብንያም ገብረኪዳን - ኣሮን ተኽለ

ብልሓተኛ ወሻርያ

ሓደ ጨካን ኑብሪ ጉልገል ነበረ። ዝተፈላለዩ ዓይነት እንስሳ ዘገዳም እናሃደነ ይኑበር ነበረ። ኣብ'ቲ መሮር፡ ብሾሉም እንስሳታት ዝተፈርሐን ዝተኸበረን ነበረ። እዚ ብፍላጎኡ ዝፍለጥ ኑብሪ ንሹሉም እንስሳታት ተወር ምባል ከለኡ ኣሸጊርዎም ነበረ። ኩሉም እንስሳታት ድማ ኣኣብ ግዜም ተሓደጦም፡ ምዝዋርን ናይ ዕለት እንጌራኡም ምምእራርን ተሓሪምዎም ነበሩ። ከም'ዚ ኢሉም ብፍርሒ እናሸቡ እንስለወ፣ እቲ ኑብሪ ንሓደ ወሻርያ፡ ኣብ ሓደ ዱር በረኻ ናይ እለት መገቢ ተሓቢኡ ክምእርር፡ ኣብ ሃድን ተጸሚዱ እንስሎ ሓዙ። በኣሕቲ ኣሰናንን በኣሕቲ ኣጸፋርን ናይ'ቲ ኑብሪ፣ ንንሶድ ናይ'ቲ ወሻርያ ዓትዒቱ ምልቃቕ ኣበዮ። ወሻርያ፡ ኣብ ምንጋጋ ኑብሪ

እናወፈርካ ክንደየናይ ኣብ'ዚ መሮር ዝበሃልን ዝግበርን ከይትፈልጥ፣ ኣብ'ዚ ቀርዓት ገደናና፡ ጋሻ ምኻንካ'የ ዝፈልጥ።"

"ኣይፋሉን! ጋሻ ኣይተንክን። ኣብ'ዚ መሮር ዝደለኽዎ እናተመጉበኩ ምቹእ ግዘያት ኣሕሊፈ ኣለኹ።" ኮርዕርዕ እናበለ መለሰ ኑብሪ።

ኣያ ኑብሪ ኣብ መንነ ድንግርግር ስለዝበለ። ኑቲ ጉራሕ ወሻርያ ከም'ዚ በለ።

"እንታይ ሓድሽ ነገር ኣሎ ድዩ?"

እቲ ወሻርያ፡ "ኣባጅጎ... ንዓይ ናይ ኮሎም እንስሳታት ንኑስ በረኻ ገይሩ ከምዘለኣኺ ኣይፈለጥካን ዲኻ?" ፍርሑ ንውሽጡ እናቐበረ ቀጸለ።

"ስለ'ዚ ንዓይ እንተበሊዕኪ፡ ትእዛዘ ናይ ኣባጅጎ ክትጥሕስ ኢኻ።"

"እንታይ!?" ድንግርግር በሎ ኑብሪ።

"እወ! ኣባጅጎ ድማ ኣብ ልዕሌኻ ተቐጢፁ ሓደጋ ከወርደልካን ክረግመካን'ዩ። ኣማሊየኡ ድማ፡ ሕገይ ጥሒሰኻ ኢሉ ክቐትለካ'ዩ።" በለ።

ብድሕሪ'ዚ፡ ወሻርያ ንኑስ እንስሳታት ምኻኑ ከርእዮን ከእምኖን ንኑብሪ ናብ'ቲ ጫካ ምስኡ ሓቢሩ ክንዓዝ ዓደሞ። ኣብ ዑደቶም፡ ኡቶም እንስሳታት ኑቲ ኑብሪ ፈራሕም ይሃድሙ ነበሩ። እቲ ብልሓተኛ ወሻርያ፡ ቀቅደ-ሚ ኑብሪ እናኸይዱ፡

"ሰዓዚ ጥራይ! ገና ሓይለይ፡ ሽሙተይን ኑብረተይን ከርእየካ'የ..." እናበሉ፡ ኣብ'ቲ ዱር ሓዝዎ ዞረ። እቲ ኑብሪ፡ እቶም እንስሳታት ሓይሊ ናይ'ቲ ወሻርያ ርእዮም ዝብርግጉን ዝሃድሙን ዝሸበሩ መሰለ። እቲ ኑብሪ፡ ኑቲ ዘፍርሕ ምስኡን ተግባራቱን ርእዮም ይሃድሙ ምንባሮም ስለዘይተሰወጦ፡ ኑቲ ወሻርያ ኣመኖ። ብድሕሪ'ዚ እቲ ወሻርያ፡ ኣብ'ቲ መሮር ናጽኑ ኣዊጁ ብሰላም ክኑበር ጀመረ።

ሞራል ናይዚ ዛንታ - ብልሒ ኣእምሮ ካብ ኣካላዊ ጥንካረ ይብልጽ። ካልኦት ዝመሃዘዎም፡ ፊሊጥናን ተረዳእናን ናብ ረብሓና ከነውዕሎም ንኽእል ኢና።

ካብ'ዚ ንዕብ ተመርኩሰኩም ዝኾም ሕቶታት መልሱ።

ተመሳሳሊ ቃላት ጽሓፍ።

ብልሓተኛ- _____

መሮር -_____

ተወር -_____

በርገጉ-_____

ቅርዓት-_____

ተጻራሪ ቃል ርኸቡ።

ጨካን - ለዋህ

በኣሕቲ- _____

ወፈራ - _____

ከቢሩ - _____

ድንግርግር -_____

My school

We stand united, as school's pride
Guarding dreams, where hearts reside
For every bookworm, let's lend a hand
Teaching wisdom, in a loving land.
My school…
with every smile with every cheer
Kids become leaders' year by year
By the teacher's guide
and as my parents' care
Showing the path to success
thy share
The school is home, where
hearts are light
A safe heaven, where
love shines bright

Together we grow, in unity and trust
A treasured community, we won't be rust.
My school…
A place of learning, where dreams take flight
My knowledge blooms brain shines bright
Classroom fills with a big smile,

Minds expand, our heart grow
My lovely teachers, made me to glow
My imagination runs, free and wild
Stories unfold, ideas blend,
Excuse me! teachers, for your tolerance
You show us the path to creativeness
You show us the way of gracefulness

Esrom Musie
EIT, Mai-Nefhi

ሕንቅል ... ሕንቅሊቲይ

1. ለይቲ ትሰዓም ቀትሪ ትቐንጠፍ፡
2. ቀትሪ ሆይታ ለይቲ ሰቒታ፡
3. እቲ ዘፍርያ ዘይጥቀመሉ፡ እቲ ዝጥቀመሉ ዘፍርያ፡
4. ክልተ ሜዳ ዝወለድ እንስት፡
5. ማይ ሰትያ፡ ዘይትሸየጥ።

ተማ. ናህ እስቲፋናስ
መንበ/ትምህርቲ ሰዉራ

ሰዋስው ትግርኛ 3ይ ክፍሊ

ሰዋስው ትግርኛ ኣብ ሸሞንተ ናይ ንግግር ክፍሊ ይምቀል። ንኡ ድማ፡ ሰም፡ ግሲ፡ ተወሳጥኡግሲ፡ ተወሳጣሰም፡ መስተዋድድ፡ ቅጽል፡ መስተጸምር፡ ቃለ-ኢጋጎ ይበሃሉ።

ሰም

ሰም ናይ ሓደ ሃገር መላመዊ እዩ።

ሰም ኣብ ኣርባዕተ ይምቀል። ንኡይም ድማ፡-

1. ናይ ተጸውዖ ሰም።
2. ናይ ሓብር ሰም።
3. ናይ እኩብ ሰም።
4. ናይ ረቂቕ ሰም።

1. ናይ ተጸውዖ

ናይ ተጸውዖ ሰም፡ ንዝቮነ ሱቡ እንስኡ ቦታ፡ ህዝቢ፡ ወይ ሃገር ናይ ወልቂ መርቀኒኡ እዩ። ንኡብኡ፡- በርሀ ፋጥሜ እምባሰይረ ገሓር፡ ኣስመራ፡ ኤርትራ፡ ኣፍሪቃ ጨላይ፡ ሱቲት፡ ወርሒ፡ ማርኔ መሳኸረም፡ ሰኑይ ... ወዘተ።

2. ናይ ሓብር ሰም

ናይ ሓብር ሰም ንሱቡ እንስኡ ገረቡ ኣቕሑ ...ወዘተ ናይ ሓብር መርቀኒኡን መሰለይን እዩ። ንኡብኡ፡- ሱቡኢ፡ ሰቢይቲ፡ ኤርትራዊት፡ ብሬይ፡ ላም፡ ቁልቋል፡ መሰጣኔ ሰዋ፡ ጣይታ፡ ቅጫ፡ ህቢይ፡ ለኺኹይ፡ ሓርገጽ፡ ፊለሚ፡ ቀላይ፡ ደኳን ዓራት...ወዘተ። ብጅካ'ዚ፡ ናይ ሓብር ሰም፡ ተፈቕዳይን ዘይተፈቕዳይን ተባዚሉ ኣብ ክልተ ይምቀል። እቲ ዘይተፈቕዳይ፡ ብመጠኹ ብሰፍሪ ብኽፋል'የ ዝገለጽ'ምባር፡ ናይ ድርብ መልክዕ የብሉን።

ሀ) ተፈቕዳይ

ክልተ ሱቡኡት፡ ሰለስተ ኣንስቲ ጸምዲ ኣብወር፡ ሸሞንተ ኣጉዳ፡ ኣርባዕተ ደርህ፡ ሓምሽተ ዓታሩ... ወዘተ። ብልምዲ እቲ ሰም ብኡሃዝ ዝተሰየ ምስ ዝኾነ ብሃጽል መልክዕ ክዘውተር ይክኣል። ንኡብኡ፡- ክልተ ሱቡኢ፡ ሰለስተ እንቋቑሉ ጸምዲ ብፅራይ፡ ሸሞንተ ኣጉዶ፡ ኣርባዕተ ሜክና፡ ሓምሽተ በለስ።

ለ) ዘይተፈቕዳይ

ክልተ ካሎ ሲን ሶፊርፍኡ ሰዓም፡ ሶሻሾ ቐለ። ሐደት ቀለም ... ወዘተ።

ጥቕስታት መምህር

1. ንፉዕ መምህር ልክዕ ከም ኣዘናጋሚ መደብ ኣዩ። መጀመርታ ኣቓልቦ ተመሃሮ ይለሕብ፡ ቀጺሉ ዝወጠኖ ትምህርቲ የመሓላልፍ።

2. እቲ ቅኑዕ ኩተርእዮም ዘይትኽእል እንተኾንካ፡ ተጋግዮም ከምዘለወ ኣይትንገሮም።

3. ተራ መምህር ይነግር፡ ማእከላይ መምህር ይገልጽ፡ ንፉዕ መምህር የርኢ፡ እቲ ዝበለጸ መምህር የነቓቕሕ።

4. እቲ ኣብ ዓለም ዘሎ ምህዞታት ብመምህር ዝመጸ እዩ። ካብ'ዚ ተበጊሱም እዮም "መምህር" ኢሎሞ። እቲ ዝኾበረ ዘይድገም ሃብቲ ግዜ'ውን ከይተረፈ ዝዓበየ መምህር እዩ።

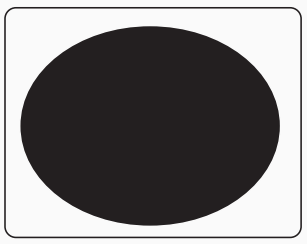
ምስላታት ትግርኛ

1. ሃበኒ፡ ህበይ ይገብር።
2. ካብ ጉይይ ምውዓል፡ ክሳድ ምሓዝ።
3. ከልቢ ከይንከሱ፡ ማኪና ይርገጹ።
4. 7 ዓመት ከይመሃሩ፡ 70 ዓመት ይድንቁሩ።
5. ሓባእ ቁስሉ፡ ሓባእ ፈውሱ።

ቁጽሪ ንኽይክኽኪ

1. ሰፍሑት ናይ'ታ ጻዕዳ ኣብ ትርቢት ዘላ ርኸቡ።

(ጎኒ = 28 ሰ.ሜ. ፡ π= 22/7)

2. ኣደይ መብራት፡ ፍርቂ ቅጫ ንኣርባዕተ ደቀን ብሞእረ መቐለንኣም። ነበንደይ ናይ'ቲ ምሉእ ቅጫ ይብጽሖም?

3. ክንደይ ክፋል ናይ'ዛ ቦትሪ ጸሊሙ ኣሎ?

ዝኾነ ዝበለጡ > ፡ = ኣልኩም መልሱ።

1) 3/7 _____ 1/3
2) 1/2 ___ 4/8

ኣድራሻና- ሚኒስትሪ ትምህርቲ፡- ክ/ትም/ንዓበይትን ሚድያ
ተሌፎን 114991
Po.Box- 609
lay-out ኣቤል መንግስ

ሓዳስ ዓይኒ ትግራይ
ዓንዶም ግርማይ (ወዲ-ደረስ)

ዝርግሐ ኣገልግሎት ቅድመ-ትምህርቲ ኣብ ሃገርና

ሰኣሊ፦ ሳልሕ ዓብደልቃድር
ቀዳማይ ክፋል

ቅድሚ ሕጂ፡ ቅድመ-ትምህርቲ ኣብ ሃገርና ኣብ ወሰናት (ከተማታትን ሓውሲ ከተማታትን) ዝተሓጽረየ ነይሩ። ካብ ቅድሚ 2 ዓመት ጀሚሩ ግን ኣብ መላእ ሃገር ክስረሓሉ ጀሚሩ ምህላዉ ይግለጽ። ንሉሚ ኣብዚ ዓምዲ፡ ሓፈሻዊ ንኣቢጋህ ናይዚ መደብን ቦኺሑም ዘሎ ደረጃን ከመይ ይመሳሰል ኣብ ዝብል፡ ኣወሃዳት ሰራሕ ቅድመ-ትምህርቲ ኣብ ጨንፈር ካልኣይ - ክፍሊ ሓፈሻዊ ትምህርቲ፡ ሚኒስትሪ ትምህርቲ፡ መምህር ኣበባ ሃብተኣምን ኣብል ናይቲ ኣሃዱ ዝኾኑ መምህር ሚርያም ኒጋሲ፡ ዝሎና ሓበሬታ ቀዳማይ ክፋሉ ይሰነብቡ።

መምህር ክፍሊ

ኣብ ገጠራት ሃገርና ብሓፈኻ ኣብ ርሑቕ ገጠራት ደማ ብፍላይ ቁልዑ ተወሊዶም 6 ዓመት ክሳብ ዝሸጉሑ ዕድል ቅድመ-ትምህርቲ ዘይረኽቡ፡ ብመንእሰ ወለዲ ክሸጉሑ ናይ ምሕቡሓቡ ኣመጋገቡ ጥዕና ወዘተ ኣፍልጥኦም ንምዕባይ ኣሃዱ ቅድመ-ትምህርቲ ብፍሉይ ካብ ዝነረሓሉ ዕምም ሓደ'ዩ።

• እሞ ኣብዚ መዳይ፡ ብፍሉይ ህሉዎት እንብለካ ከጠቃቅሱ ብኽል መን'ዮም?

ኣርእስተ ዞባታት ኣለዋ። ንኑብን ዓሸባ ጋህባርን ሶሜኒውን ደቡባውን ቀይሕ ባሕሪን እዮም። ኣብዚኦን ምቹእ ኩነታት ቅድመ-ትምህርቲ ንምጥዋኑ መምህራን ሱፐርቫይዘራትን ኣብቲ ስራሕ ዝነብሙ ባይቶቲ ዓዲን ነም ዝኽልጥኑን ኣብ ከባቢኦም እናተንቀሳቐሱ ንዘወሃቦ እዋን ነም ዝነርሑን ተገይሮም። ወጻኢታዊ ደማ ነይሩ። ህዝቢ ፈተቂዎ ክቐጽል ብዙኅ ርኢዮተታትኻ እንተውሓዙ ዝጀመረ ስልጠና ብነሪ ሕጽረት ባጀት ብኸመል ዝጀመረ ስለዘየቋርጽ ግን ክእሰበሉ ዘለዎ እዩ።

• መደብ ቅድመ-ትምህርቲ ኣብ ሃገርና ኣብ ከተማታትን ሓውሲ ከተማታትን ዝኣሓጽረ ምንታይ ነውሉ እዩ።

ካብ ዝኣሰረ ቀረባ ዓመታት ጀሚሩ ግን፡ ናብ መላእ ሃገር ሰፊሑ ክስረሓሉ ጌዝዘበ ኣለና። ካብዚ ብመብርሂ ኣብዚ እዋንዚ፡ ኣብ መላእ ሃገር ናይ ዝተኸፍታ ብዙሕ ቅድመ-ትምህርቲ ክንደይ ቦጺሑ ኣለዎ።

ንምንጽጻር ዝኣክል፡ ኣብ ዓመተ-ትምህርቲ 2024 -25 ኣብታት 829 ኣብያተ-ትምህርቲ ቅድመ-ትምህርቲ ነይሮም። ኣብ ዓመተ ትምህርቲ 2025ን 26ን ግን እቲ ቁጽሪ ብዘማንፈሬ ወሲኹ፡ ናብ 2400 ቦርኩ ክብጽሕ ኣይጸግብን። ኣብ ከተማታት ኣስመራ፡ ከረንን ባጽዕን ኣብ ዝተፈላለዩ ዞባታት ዝርከቡ ቅድመ-ትምህርቲ ብዙሓት ኣይኮኑን። ኣብ ከተማታት ኣስመራ፡ ከረንን ባጽዕን ኣብ ዝተፈላለዩ ዞባታት ዝርከቡ ቅድመ-ትምህርቲ ብዙሓት ኣይኮኑን። ኣብ ከተማታት ኣስመራ፡ ከረንን ባጽዕን ኣብ ዝተፈላለዩ ዞባታት ዝርከቡ ቅድመ-ትምህርቲ ብዙሓት ኣይኮኑን።

መምህር ሚርያም ኒጋሲ

ኣገልግሎት ቅድመ-ትምህርቲ ቀዳማይ ትምህርቲ ጥራይ ኣይተዓገ ዝህቡ፡ ኣፈፋሑ ዝርኢ ዕምም እዩ። በዚ መሰረት፡ ቅድመ-ትምህርቲ ክንብል እኽሸና ብኡርነቱ ንሓድሕዶም ዝደጋገፉ ኣሙድ (Pillars) ዝቐመ ምኳኑ ምፍላጥ የድሊ። ጥዕናን ኣመጋገቢን ህጻናት፡ ኣልያን ምሕቡሓቡን ስድራ-ቤታት፡ ትምህርቲ ምሉእን ምቹእ ኣብባ. ነም ዝፍጠር ምንባርን ደማ ይጠለሉ።

ኣርእስተታትም ኣሙድ ንሓድሕዶም ተሳጽዎም መታን ክኸዱ፡ ምቹእ ኣብባ. ኘኽፈጥር፡ ፈለማ ኣረዳድኣ ነም ኣብ ቅድመ-ትምህርቲ ክብል ኣለዎ። ግደ መምህራን ኣብዚ መዳይ መመላእታ'ምባር፡ መተኽታ ናይ ስድራ-ቤታት ስለ ዘይተኽታ ምህ ትምህርቲ ቅድመ-ትምህርቲ ብምዝምዳ ከመይ ገይረን ደቀን ክሕብሕብ ነም ዘለወን ምርጫ የድሊ። ስለዚ፡ ቅድመ-ትምህርቲ ባእሊ. ኮይኑ ኣብ ኣተሓሳሰባ ሕብረተሰብና ክሰርጽ፡ ኣጠማምታ ስድራ-ቤታት ክምዕብል ክኽእል ኣለዎ።

ናወ-ቲ መሳጥኺ ምህሮ ንህጻናት

ብዛንቋ ኣደ'ዩ፡ ብዋመተ ዝ. ኣተገልግሉ "መምርሒ መምህር ቅድመ-ትምህርቲ" ዝተሰምየ ብኽለን ቋንቋታት ሃገርና ተተርጉማ ዝተዳለወት መጽሓፍ'ውን ኣሉ። ስለዚ፡ ቋንቋ ኣደ ኣብ ቅድመ-ትምህርቲ ናይ ሚደን እዩ። እዚ ዝኾነሉ ምኽንያት ኩሉ ትምህርቲ ቅድመ-ትምህርቲ ክልሉ-ሓሳብ ብመልክዕ ጸወታ ስለ ዝመሰረተ ናይ ሚደን መሳጥኺ ናወ-ቲ ትምህርቲ የድልየሙ። ብዘይንዚ፡ እቲ ክሊ-ዕድመ'ቲ ናይ ጸወታ ዕድመ ተዛሊሉዩ ገጽዋዕ።

ዝቕረበሉም መሳጥኺ ኣቒሑ ግን ነምቲ ዝድለ እኽል'ዩ ክብል ኣዳኣልን። ዝኾደለ ኣብ ነበንኣም ነም ዝርኸቡ እናተንብረ ግን ይመጾ። ኣብዚ መደብ ዝተመደበ መምህራን ብዘወንዚ ስልጠና ስለ ዝወሰዱ ብዝተኻለ ኣብ ነበንእን ብዘርኸቡኡ ነገራት ተጠቒመን ከጣየጣኣሉም ነም ዘለወን ደፊልጣ'ዮም። ኣብዚ ነም መሳጥኺ ዘገልግሉ ዝጥህመ- ናወ-ቲ ኑዮም ቁልዑ ብቑለሉ ዝርድኣምን ንፁግታት መምህራን ዘጽሩን ዘጉልሑን ኮይኖም'የም።

እዚ ይኹን'ምባር እዮም ዝቕረቡ ናወ-ቲ ግን ኣኻሊ ደዩ ንዘበልኩ እቲ መልሲ ኣደ'ዛን እዩ። ዝም ናወ-ቲ ዘይልወ- ሚኒስትሪ ዕዳን ማሕበራዊ ድሕነትን'ዩ። እኽል ኖቐሚ ሃልየምም ኣቒርጉ፡ ናብ መላእ ሃገር ዝርጋብ ቅድመ-ትምህርቲ ይዳሎ ኣሎ ክበል ኣደ'ዛን እዩ። ዝኾደል ንምምላእ ነምቲ ዝተጠቐሰ ቡዳን መምህራን ነምዝቐረብ እናተንብረ እቲ መደብ ነምዝኾይድ ይግበር ኣሎ። ስለዚ፡ እተን ዝምደባ መምህራን ካብ መጀመርታ ብመጣጠፌ ክሰርሓ ነም ዘለወን ተሓብሩመን'የ። ኣብ ሃገርና እንኽለሎ መደብ ትምህርቲ ጉረባብትና ምስ ዝኾና ሃገራት'ውን ዝመዳ ኢና። ምስዞን ሃገራት ማእረእን ንኾይድ ኣሎናን የለናንን ብምዝምድ ደማየ ዝዳለ።

• እሞ ኣብዚ ደረጃዝ ኣብ ከመይ ኩነታት ኣለና ክበል ደኣኣል?

ኤርትራ ካብ 2005 ክሳብ 2007 ኣብ ኣፍሪቃ ነም ኣብቡ ተጠቓሲት ሃገር ዝዘረገሉ ምዙር ደኣኣል። ብኾይሙ ግን ኣይቀጸሉንዩ። ኤርትራ ኣብዚ ዝተጠቐሰ ደረጃ እኽለ ሓንቲ ዘይነርን ብዕል ሩዋንዳ ሓለፈናና ኣለዋ። እዞን ሃገራት ዝ. ዘለዋኡ ደረጃ ክጽሉ መደብ ቅድመ-ትምህርቲ በዞባዚኡ መጸናዕቲ ብመጋር ምስ ኮለጅን ዩኒቨርስቲን ኣዞሚደን ክሰርሑሉ ሳዕ ዝኾኡለ'ዮ።

• ናይ ዝሓለፈ ሓሊፉ ኤርትራ ናብዚ ደረጃዝ ንምብጻሕ እንታይ ትገብር ኣለ?

እዞን ዝተጠቐሳ ሃገራት ናብዚ ዝተጠቐሰ ደረጃ ምዕባለ ቅድመ-ትምህርቲ ንኽበጽሓ ዝሓዝዎ መሳልጠቲ ማእከል ናይ'ዚ ዓወዲ'ዩ። ንሕና ናብዚ ናታተን ደረጃ ንኽንበጽሕ ምስ ኮለጅና ተኣሳሲሩ ዝኾይድ ርኽቡ ዝኾኡለ መሳልጠቲ ማእከል የድልየና። ከመይሲ ትሳልን ኣኪዮዉን ከሉ ግዜ ሓያል ስለ ዝኾነ፡ ስራሕና ንዋመንም ኢና። እንተኾነ ዓቅምና ደሩት'ዩ፡ ምስ ኮለጅ ዝተኣሳሰረ ኣሰራርሓ ምህው ግን እቲ ስራሕ ዝዕዕለ ወጽኢት ክህልዎን ንሸይሕ ኣገልግሎት ዝህብን ስለ ዝኾነን ተመሪጹ'ዩ።

• ኣብርእዎ ቅድመ-ትምህርቲ ኣብ ጸኣት ስርዓተ-ትምህርትና ዝህቦ ጉልበት ብኸመይ ይቃመጦ?

"ኣብርእዎ ቅድመ-ትምህርቲ ንዚዓኑ ትምህርቲ ሃገርና እንታይ ጉልበት ይህቡ፡ ኣንዳኢት ሕቶ'ያ፡" እንታይ ጉልበት ይህቡ

መምህር ኣበባ ሃብተኣም

ንምፍላጡ፡ ኣብ ተኣዘፍቲ ሃገራዊ ፈተና 8ይ ክፍሊ ንምጋም ተኻይዱሉ ነይሩ። ወጽኢቱ ድማ ክልተ ዓመት ብቐድመ-ትምህርቲ ዝሓለፉ ካብዩም ነቲ ዕድል ዘይረኽቡ ተማሃሮ ብምንጽጻር መጠን ምሕሉፍ 60 ሚእታዊት ምንባሩ ተረጋገጸ። ካብዚ ዝንበ. መርትዖ ድማ የለን።

ትምህርቲ ቅድመ-ትምህርቲ ምስ ቀዳማዊ ትምህርቲ ጥራይ ኣይተዓገ ዝህቡ፡ ብዘተኻለ ኣብ ከሉ መዳይ ናይ ህይወት ክህሎኦውን ዝንበር መሰርሕ'ዩ። እዚ፡ ኑዮም ቁልዑ ኣብ መጻኢ ህይወቶም ብዙሕ'ዩ ዝጠቕሞሙ። ኣብ ገለ እዋን ዝዕዕለ ደረጃ ትምህርቲ (ማእዘርስ ፒኤችዲ) ዘለዎም ሰባት፡ ምስ ዝኾነ ሰብ ናይ ምብህላል ክኽእሉ ትሸእሉም ንዝዘብ ኢና። ቅድመ-ትምህርቲ፡ እዚ. ንኾይዱሉ ሓንጎ'ዩ። ቅድመ-ትምህርቲ ኣብ ህይወት መጻኢ. ናይ ሓደ ቁልዓ ናይ ምብህላን ኣረእኤያ ክኽእሉ ብኸኣዙን ፍልጠቱን የዘርኽ፡ ብዋበኡ ንኹ ደረጃ ሓንጉሉ ዝቐረጸሉን ናይ ምቒፅብ ክኽእሉ 90 ሚእታዊት ዝሕይሰሉንዩ። ሰለ ዝኾነ ወለዲ፡ ህጻናት ደቅና ብዘለዎለ ክጥቀሙሉ ክኽእሎም ይግባእ። ነምኡ ሰለ ዝኾነ እዩ ዘይትቅእ ክለ. ዕድመ ተዛሊሉ ዝምዝገቡ።

• ደረጃ ብቐዳት ኣብዚ መደብዚ ናይ ዝምደባ መምህራን ብኸመይ ይማዘዝ? ኣብ ስራሕ ምምዘንን ምስክምዘንን ደረጃ ብቐዳዛን ዝድርብ ዝመጸን ስልጠና ኣመቓቕላትን እንታይ ትብሃል?

ቅድሚ ሕጂ ብደረጃ ሰርተፊኬት ዝልዓለ ስኡ-ሓሳብን ዓብሪን ዝተሰደረ ናይ ሓደ ዓመት ስልጠና ቀሲመን ናብ ስራሕ ነም ዝዋፈራ ይግበር ነይሩ። ሓመሽተ ሸዱሽተ ዓመት ኮይኑ ግን እቲ ዝመሰብ ዝበረ ስልጠና ኣይቀጸለንኡ። ሕጂዚ ፕሮግራም ቅድመ-ትምህርቲ ምስዘርጋሕ ግዜ እኽልን ብቐጥን ሰርተፊኬት ዘወሓብ ንምግባር ጻውዕታት ይቐርቦኻ እንተሎ። ንሱ ክሳብ ዝሸልጥ፡ ኣብ እዋን ክረምቲ ናይ ሓደ ወይ ክልተ ወርሒ ስልጠና ይወሃብ ኣለ።

ይቐጸል...

ስፖርት

ሙሴ ገ/እግዚኣብሄር

ፌደል ገብረሂወት

ኤርትራን ጊኒን ናይ ቅድመ-ጸወታ ርክብ ኣካይደን

ሃገራዊት ጋንታ ኤርትራ ምስ ወከል ካፍን ኣባኣት ሰታፍ ሃገራዊት ጋንታ ጊኒን ናይ ቅድመ ጸወታ ርክብ ኣካይዱ።

ኣብዚ ርክብ ብክልተኡ ወገን ናይ ምኪንና መልእኽቲ ድሕሪ፡ ምትሕልላፍ እቲ ጸወታ ኣብ መንነ ሃገራት ኤርትራን ጊኒን ፍቅሪ ሓድነትን ምትብባርን ነፀግዚኡ፡ እዚ ናይ ፈለማ ርክብ ድማ ናብ ዝዀነ ምትሕግጋዝን ድልዱል ዝምድናን ክብቢ ዘለዎም ጸብቐ ምዃኑ ገሊፆም።

ኣብዚ ናይ ቅድመ ጸወታ ርክቡ ካብ ኣባኣት ወከልቲ ካፍ፡ ምስ ዘሎ ዓለምለኻዊ ሕግታት ከነሶ እግሪን ሓደጉቲ ሕግታትን ዝብረዊ ርድኢት ክህሉ ተማሕጸናም።

ብዘወሃኽኺ ብወገን ክልተአን ጋንታታት፡ ናይ ጸወታ ልብኺ ናብ ምርኢት ኣቕረባ። ብመዳይ ጸዋታን ገዝኣታ ዘድሊ መሳኣቲያታትን ድማ ብመምህሩን ፊደረሽን ከነሶ እግሪን ጊኒ ዘድሊ ቀረባትን ምትሕብባርን ተዳልዩ ነፀግዚሎ ተገሊጹ።

ብወገን ኤርትራ ኣብ መዳይ ደኽቲ ኣብ ጊኒን ኣብ ሃገራት ምዕራብ ኣፍሪቃን ዝርኸቡ ዜጋታት ገዛሃገርኦ ጋንታኣም ደኹ ዝዘበ፡ ናብ ጊኒ ክመጽኡ ትጽቢት ነፀግዞገር፡ መጺኦም ክነብ ዝምስሉ ደማ ናይ ትካሉን ካልኣን ዘድሊ መሳኣዮታት ክግዝረሉም ምስጸንታ ቀሪቡ።

ኣብ መወዳኢታ፡ ወከል ኮንፌደረሽን ኣፍሪቃ ፊደረሽን - ካፍ፡ እቲ ማዞም ጀሚሩ ክነብ ዝፍንም ብድስፕሊንን ሓልዮትን ተሰንጹ ክቐድድ ዘለዎ እምኑ ገለጹን ዝክልተአን ጋንታታት ጸብቐቕ ዕድል ተመሃሩ።

እዚ ነፀግዚኡ እኽለ፡ ድሕሪ፡ ርክቡ ተዳወኒ፡ ሃገራዊት ጋንታ፡ ኣባኣት ሰታፍን ኣለይትን ኣብ ዝዘረኽበሉ፡ ናይ ምምኽሻርን ኣብ ዝሓለፈ ጸወታ ገበረ ጉድለታት ምኣራምን ዝምለመ ሓዲር ኣኼባ ተኻይዱ።

ፕረዚደንት ሃገራዊ ፊደረሽን ከነሶ እግሪ ኤርትራ ሜኣለይን ምብራቕን ኣፍሪቃ ማለት ሰኒፉ - ፓወለስ ወልደሃይማኖት ኣብ ዘመሓላለፎ መልእኽቲ፡ ሃገራዊት ጋንታ፡ ናይ ዝሓለፈ ጸወታን ወጽኢትን ነም መማሃሪ ተወሰዱ። ኣብ ዝቐጸል ዘሎ ጸወታታት ንዘለዎለ ወጽኢት እማነ፡ ናብ ድሕሪት ትጥምነሉ ኣብኡ ነፀግዞለ ገለጹ። ምስ ዘሎ መድረኹ ተጻወትቲ ክንጽ ከነሶ እግሪ ምጽዋት ክሓስቡ ነፀግዘለምም'ውን ተማሕጸኑ። ተጻወትቲ ብወገኖም ተሸኪሞም ዘለዉ ሓሳፍት ቀለል ነፀግዚኒ ነፀግዞገዝብን ኣብ ዝቐጸል ጸወታታት ብዘለዎለ እኃሞም ነፀግዘርኽቡን ብልዑል ሓቦን ኒሕን ተጻዊየም ሰሞምን ሰም ሃርማን ነፀግዞርኸልዉን ቃል ኣተዋም።

ሰናይ ዕድል ንኣማኒል ቀይሕ ባሕሪ!

ሮቤል በረኽት
ጊኒ - ኮናክሪ

ገብረኣብን ካናሪን፡ ብሩርን ነሓስን መዳልያታት . . .

ኤርትራውያን ኣትሊታት ገብረኣብ ዮናስን ካናሪ እስጢፋኖስን፡ ሰሉስ 10 ሕዳር ኣብ ዝዞኾየደ ናይ መንእሰያት ውድድር ኦሎምፒክ፡ ብሩርን ነሓስን መዳልያታት ኣምጺኦም።

ኣብ 800 ሜተር ኣብ መጻረዩ ጸወታ ቀዳማይ ኮይኑ ዝሸነረ ገብረኣብ፡ ኣብ መዝሚ ዝ. ርእቶት - ብ1 ደቒቕ፡ 49 ካልኢተን 31 ንኡስ ካልኢተን ብምዝዛም እዩ፡ ንኤርትራ ብሩር መዳልያ ኣምጺኡሉ። ናይ ውልቁ ዝበጸ ግዜ ናይዚ ርእቶት ድማ ኣመዝጊቡ።

ኢትዮጵያዊ ኣትሌት ኣብ የሚና፡ ብ1 ደቒቕ፡ 48 ካልኢተን 99 ንኡስ ካልኢተን ቀዳማይ ክኣቱ እኽለ። ኡጋንዳዊ ቸፕጉዲክ ቲሞቲ፡ ብ1 ደቒቕ፡ 51 ካልኢተን 59 ንኡስ ካልኢተን ሳልሳይ ኮይኑ።

ብዘይካዚ፡ ኣብ 1500 ሜትሮ ዝዘውዳደረት ካናሪ እስጢፋኖስ ብ4 ደቒቕ፡ 31 ካልኢተን 10 ንኡስ ካልኢተን ኑሓስ መዳልያ ተሸሊሙ።

ኢትዮጵያዊት ነፀኡ'ውን ኪንዮዊት፡ ቀድማኣ ኣትዮጵ።

ናይ 2026 ኦሎምፒክ መንእሰያት፡ ኣብ ሴኔጋል ኮተማ ዳካር እዩ ዝሰላል ዘሎ። ኣብ ወድድር ጉያ ኣብ ሰሉስተ ርእቶታት ዝተሳተፈት ኤርትራ፡ ደማ ክልተ መዳልያታት ኣምጻኡ።

እንታይከ ደቢሃል ኣሎ?

- መኮመር መጥቃዕታ ከተሐዲል ተገዲዳ ዘላ ኣርሽናል ኣብ ወርሒ ጥሪ ኣብ ዝኸፈት መስኮት ምስየገር ንኣጥቃዓይ ሪያል ማድሪድ ኤንድርሽ ንምዕጋግ ትብርኽ ነፀግዞ ዳይሬክተር ስፖርት ናይታ ጋንታ ኣንደረ በርታ ድማ ምስ ወከል ናይቲ ብሪዘላዊ ርክብ ምኽያዱ ይንገር ኣሎ። ኣርሽናል፡ ዝ. ብሎሽናይ መኮመር መጥቃዕቲ ክህሰፍ ዝኾኑል ተጻዋታይ ንምዕጋግ ኣብ እትገብሮ ዘላ ሰራሕ ካብ ክሰዓት ርግፕ ስፖርቲን ሊዘገነን ከቢድ ውድድር ደጸብየ ምህዉ ይግለጽ። እንተኾነ እዘን ክሰዓት ንኤንድርሽ ብልቓሕ ንምስየርጉ ዝሓሰብ ብምኳሃኑ ብቐዋምነት ከተፍርም መዲበ ዘላ ኣርሽናል ተረኩሒት ዝኾበራ እዩ።

ብዘወሃኽኺ እዘ ናይ ሚኬል ኣርቴታ ንጋት ጋብርኤል ማርቲኔልን ትርዝርደን ንዘራጠርዎ ሃኹ መለኣ ንምዕዉ ተጠቢሳ ኣብ ዘኽተሉ እዋኑ ናርዊጃዊ ኣንዶጵ ኑላ ቀዳማይ ምርጫኡ ገይሩቶ ኣሉ። እዘ ብዙሕ ጠሰዩት ዝመጽኡ ዘሎ ተጻዋታይ ምስ ዘይብልጣ ኾነ፡ ኣሌክስ ባይና ናይ ኣትሌቲኮ ማድሪድ ነፀኡ'ውን ጆጃር ክሩፒ ናይ ቦርንመውዝ ኣብ ጠመተኣ ምህላዎም እዩ ዝጥቀሱ።

- ኣብ ታሪካ ሓደ ካብ ዝኸሸኡ ሜዲያት ተሕልፍ ዘላ ማንቸስተር ዩናይትድ፡ ዝ. ኣብዚ እዋን ኣብ ደረጃ ተመሳሲቲ ክሰዩ ኣርገጸዋ ዘሎ ዓመት ውድድር መልክዑ ንምቕያር፡ ኣብ ወርሒ ጥሪ ኣብ ዝዀኑ መቑጣ ተጻወትቲ ብሃሃሪት ካብ ዝዋስኣ ክሰዩ ንምዓን መዲበ ምህዋዋ ተሓብሩ። ኣብዚ ዝያዳ ጸጋኛ ዝሆነ ዘሎ መሳመር ምክልኻላ ደማ ንናይ ብሪንክፎርድ ናታን ኮሊንሰን ናይ ፋልሃም ካልቪን ዊሊያን ጠሚታቶም ከምኡውን ተገሊጹ።

እዘ ነፀዝ'ሉ እኽለ፡ ኣሰልጣኒ ሃገራዊት ጋንታ ኣመሪካ - ማሪዮ ፓኞቲኖ፡ ንመደብ ማንቸስተር ዩናይትድ ነፀግዘቐንሎ ይግለጽ ኣሉ። በዚ ደማ እዘ ንዮሶግኣ ሚኬል ካሬክ ኣብ ዝቐጸል መልክዑት ከተባርኦ ምዃኑና እትግለጽ ክሰዩ ንኣርጀንቲናዊ ፓኞቲኖ ነም መተቀኤትኡ ክነቀጽሮ ትጽቢት ይግበረሉ።

- ናይ ሊቨርፑል ተጻዋታይ ጀረሚ ፍሪምፖንግ ዝ፡ ኣብ ምፍራቕ እትርኸብ ዓመት ውድድር ኣብ ኣንፊልድ ኮይኑ ነፀግዘውድኦን ናብ ሊግ ሰውዲ ዓረብ ንምየገርር ዘበኦ መደብ ደማ ነፀዝሸገሩን ተገሊጹ። ወዲ 25 ዓመት ፍሪምፖንግ ሰሙ ምስ ክሰብ ኣል-ሂላል ዝተሓሓዘ ዘሎ ኮይኑ፡ ክሰቡ ሊቨርፑል ዘየብል ክፍሊት ምስ እትረክብ ዝ. ነም ትግኒታ ክኾኽል ዘደለዩለ ተጻዋታይ ከተፋንዎ ምኳና እዩ ዝዝበር። ዝ. ሀላንዲ ዝሓለፈ ዓመት ጉሓመሹት ዓመታት ከበልግላ ብ30 ሚልዮን ፓውንድ ዝዓደዩዎ ሊቨርፑል፡ ኣብ ባር ለቨርኩሰን ዘርኦዮ ብሉጽ ብቐዓት ክድግም ነፀግዘተጸመን ኣብ ዝርዝር ኣስዮት ናይዩም ምህ ክሰራ ገጽወዉ ተጻወትቲ እውን ነፀግዞሉን ይግለጽ።

- ብኡዲይ ዋኽት ኣብ ውረድ ደይብ እትርኸብ ክሰብ ኤቨርተን ዝመጸእ ዓመት ኣብ ኤመሩቲካዊ ውድድር ከነፋፋ ዘኾኑል ደረጃ ረገጸ ምህዋ ገዳስዋ ኮይኑ፡ ዝ. ንምዕቃቡ ደማ ኣብ ወርሒ ጥሪ መሂሮን ንምድልዳል መዲበ ትርእዩ።

በዚ ደማ ምስ ማእቲ፡ ብምፍን ታሪኽ ንዘሸርሐን መድረኽ ፕሪመር ሊግ ካብ ዝረኣየም ፊጠራውያን ተጻወትቲ ኣብ ቅድሚት ንዘሸራሸን ኪሸን ደብሩን ናብዚ መድረኽ ንምምላኡ ትሸርሕ ኣሉ። ወዲ 35 ዓመት ኮይኑ ዘሎ ደብሩኔ ብክለባቱ ንወሳኽልን ሳንደርላንድን እውን ዓይኒ ወዲቑዎ ምህዉ እዩ ዝንገር።

ማእከል - ኮዕሶ እግሪ ደቂ ኣንስትዮ ቀጺሉ

ውድድር ሊግ ደቂ ኣንስትዮ ትሕቲ 15 ዓመት ዞባ ማእከል ዝሓለፈ ሰንበት ጮልኣይ ሰመን ቀጺሉ።

ኣብዚ፡ ኣብ ክልተ ሜዳ ንኣስታት ዓስርተ ሰናብቲ ዝዀደ ውድድር፡ ኣብ ሲታደዋም ኣስመራ ቀዳመን ጋንታታት ፓራዲዞን ኣኽሊያን ተጻዊተን። ፓራዲዞ ካብ ሉልያ ኣሊክሳንደር ኣብ መባል 34 ደቒቕ ነፀኡ'ውን ካብ ሸዊት ኣማን ኣብ መባል 60 ደቒቕ ብዝርኸበቶን ሹቶታት 2ብ0 ተዓዊታ።

ኣርዓዮት ኣስመራ ድማ ክልተ ሹቶታት ካብ ደሴት ሸናደ ሓሓንቲ ዲቦራ ሃብተየሱ ናኣሚ ነጋሲን መኾንበ የማነ ረሲቲ ንኦዲጋ ሓመነ እኽለው፡ 13 ዲዮት ነቲ ውድድር መራሓሚ።

ኣብ ናይ ደረጃ ጸወታ፡ ኣፃህርን ሃዳመን ዝዘጸወታ ኮይነት ጋንታ ኣፃህር ዓወት ብምምዝጋብ ሳልሳይ ደረጃ ሒዙ፡ ሸወዳት ሸኤ ናቐፋ፡ ከኣ ተሸሊሙ።

ጋንታታት ማእከል ከተማን ማይ ወርቁን ድማ 2ብ2 ተፈላለዩ። ብወላሕል ሃፃቢ ማይ ወርቂ መራሓቶ ብምጽንሑ ዋንጫ ዓረራን 15 ሸኤ ናቐፋ ተሸሊማ። ማእከል ከተማ 10 ሸኤ ናቐፋ ተሸሊሙ።

ብዘይካዚ፡ ትሰፉው ሓሳዊ ልዮት ሃ. ክብርም ካብ ኣፃህር፡ ብሉጽ ሓሳዊ ልዮት ፍሊሞን ሙብርሃዙ፡ ካብ ማይ ወርቂ ብሉጽ ተጻወታይ ሰራክ ዓወት ካብ ማእከል ከተማ ዝዘዓሉ ኣመዘጉብ፡ ሹቶ ኣንሽም ዘርኣናይ ካብ ማእከል ከተማ ነፀኡ'ውን ጀማል ካብ ማይ ወርቂ ብሉጽ ኣሰልጣኒ ድማ የናታን መቛሳ ካብ ጋንታ ማይ ወርቂ ነፀማዘናሽሎሙ፡ ወከል ዘና ናይታ ከተማ ሓብሩ።

ብዘይካዚ፡ ኣብ ሜዳ ሃገራዊ ፊደረሽን ኣብ ዝተፃዱ ግጥምን፡ ታሪኽ ዞባ ማእከል ምስ ማይ ተመናይ ተራኸቡ። ማይ ተመናይ፡ ብመገዲ በትኤል ቢንያም፡ ኤውረን ሜሮንን በተልሄም መልጌታን ሹቶታት ዘመዝበኑ ኮይና፡ ካብ ሀያብኤል ኣሮን ሓንቲ ሹቶ ንዝርኸቡ ታሪኽ ዞባ ማእከል፡ 3ብ1 ሰዓራታ።

ኣብ ግጥም ጎዳይኖን ኣዞኾወልን ከኡ ጎዳይኖ ብዜኽ ሹቶ ሂባ ናስር 1ብ0 ምዕዋታ፡ ህዘዊ ርክቡ ናይቲ ፊደረሽን ሓብሩ።

መደብ ጸወታ ሰሙ

መጻረዪ ጸወታ ዋንጫ ኣፍሪቃ 2027

ጊኒ - ኤርትራ 7:00 ድ.ቀ

ኔሽንስ ሊግ ናይ ምድብ ጸወታ

ቱርኪ - በልጅየም 8:00 ድ.ቀ

ኢጣልያ - ፈረንሳ 10:45 ድ.ቀ

ቸክ ሪፓብሊክ - ስጳኛ 10:45 ድ.ቀ

ክሮኤሽያ - እንግሊዝ 10:45 ድ.ቀ

ዜና ዓለም

ዮርዳኖስ ጸጋይ

ዘተ ሩስያን ዩክሬንን ተዛዚሙ

ፊደረሽን ሩስያን ዩክሬንን ብመንበሮኦት ኣመሪካ ኣብ ከተማ ኣቡዳቢ - ሕብረት ኢማራት ዓረብ ንዮልኢይ መጫልቲ ገቐፆለ ዘተ ነም ዙዩዳ ተሓበሩ።

እቲ ናይ ትማሊ ዘተ፡ ዘደቀም እቲ ናይ ዝሓለፈ ሰሉስ ንኣሊታት ክልተ ሰዓታት ጥራይ ዝተኻየደ ምንሩ ተረፊጡ ኣሎ።

ኣብቲ ዘተ፡ ተሓጋጊ ፕረዘደንት ሩስያ ቭላዲሚር መዲንሽኪ፡ ልኡኽ ኣመሪካ ስቲቭ ዊትካፍ፡ ሚኒስተር ጉዳያት ወጻኢ ሕብረት ኢማራት ዓረብ ሼኽ ኣብዱላ ቢን ዛይድ ኣል ናህያ፡ ነሞኡ'ውን ሓለፌ ሰሊያ ዩክሬን ሩስተም ኡሚሮቭ ተረኽበም ነይርዎ።

ወጽኢት ናይቲ ኘኽልተ መጫልታት ኣብ ኣቡዳቢ ዝተኻየደ ዘተ፡ ዛቲት ወገባዊ ኣይተዛን።

ሚኒስተር ጉዳያት ወጻኢ ሩስያ ሰርገይ ላቭሮቭ ዝሓለፈ ሰሉስ ንጋሊሰኛታት ኣብ ገዛባ መገለጺ፡ እቲ ኣብ መንነ ሃዱን ዩክሬንን ገቡይድ ዘሎ ዘተ፡ ንጽጥታዊ ድሕነት ሃዱ፡ ዩክሬንን ኣወሮጳን ቀዳምነት ገዛባ ክኸውን ነም ዘልዎ ኣተሓሳሰብ ምንሩ ይዝከር።

ሞኼ፡ እቲ ዝቐጸል ዘሎ ደምዊ ግጭት ሃገሪ ፍታሕ ክርከቦ እንተ ደኣ ኮይኑ፡ መጀመርታ እየም መሳረታዉያን ጠንቅታት ናይቲ ኩናት ክፍትሑ ነም ዘለውም እዩ ትብልጸ።

ኢጣልያ - ብናይ ሓሶት ሓበሬታ 300 ኣብያተ-ትምህርቲ ተዓጽየን

ኣብ ኢጣልያ መጠንቀቕታ መጥቃዕቲ ቦምብ ዝሃዘ መልእኽቲ ድሕሪ ምዝርጋሕ፡ ብወሓዱ 300 ኣብያተ ትምህርቲ ንየፈታተን ነቋርጻ ነም እተገደዳ ተሓበሩ።

እቲ ብኢንተርኔት ዝተመሓላለፈ መጠንቀቕታ፡ ኣነል ናይቲ ኣብ መላእ ኣወሮጳ ኣብ ዝርከብ ግቡይቲ ናይ ሸቐጥ ቦታታት፡ ባኽሊት ደምኒ ትራፊክን መደቡራት ቴሌቨሽናን ዝቐድ ዘሎ ተኸታታሊ ሳይበራዊ መጥቃዕትታት ምኽኒ ተገሊጹ'ሉ።

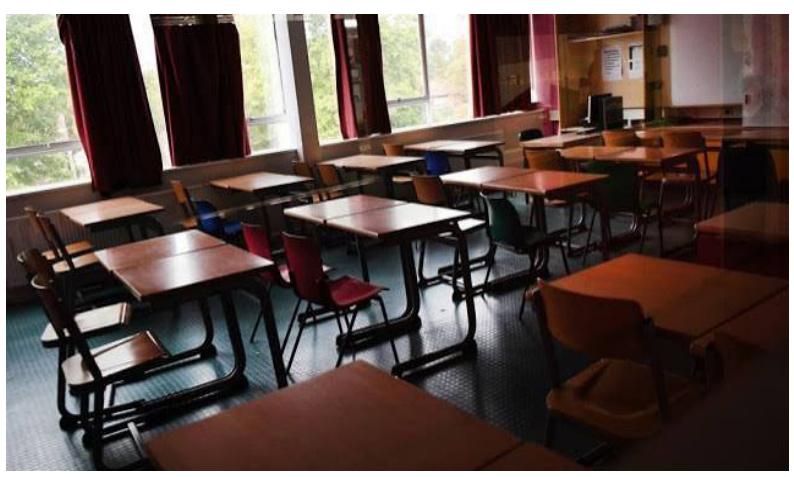
ሚኒስተር ትምህርቲ ኢጣልያ ጁሰፔ ቫልዲታራ እቲ ብኢንተርኔት ዝዘዝግሐ ናይ መጠንቀቕታ መልእኽቲ ሓሶት ምንሩ ገሊጹ'ሉ።

እቲ ሚኒስተር ወሲኹ፡ እቲ ናይ ሓሶት መልእኽቲ ናብ መላእ ኣብያተ ትምህርቲ ሃዱ ድሕሪ ምዝርጋሕ፡ ተማሂሮ ኣብ መንነ ሰዓታት ትምህርቲ ናብ ወሓሰ ቦታ ክየዘዙ ነም እተገብረ ኣፍሊጠ።

ብዘወሃኸ፡ ኣብ ሶሜናዊ ክፋል ኣየርላንድ ናብ ዝርከብ ኣብያተ ትምህርቲ'ውን ተመሳሳሊ ናይ መጠንቀቕታ መልእኽቲ'ኳ እንተ ተዘርገሑ ሰበ ስልጣን ናይታ ሃገር ብዘወሰዱዎ ቅልጠፍ ሰጠምቲ ግና እተን ኣብያተ ትምህርቲ ንየፈታተን ነም ዘጽቂጸ ተገሊጹ።

ሚኒስተር ምክልኻል ኢጣልያ ጉዶ ክሮሱዮ ብወሹ፡ እቲ ኣብ ዝተፈላለያ ሃገራት ኣወሮጳ ዝዘርጋሕ ዘሎ ናይ ሓሶት መልእኽትታትን ዝፍጽም ዘሎ ሳይበራዊ መጥቃዕትታትን ኣብታ ኣህጉር ፍርሕን ሻቕለትን ንምፍጣር ዝያለመ ስትራተጂ ምኽኒ ኣመልኪቱ።

እቲ ሚኒስተር ወሲኹ፡ ምኽጫ፡ ናይቲ መልእኽትታት ንምልላይ መርመራታት ይቐይድ ነም ዘሎ ሓቢሩ።

ኢራን፡ ምስ ኣመሪካ ከም ዘይተዘራረበት ኣነጺራ

ሓለፌ ሃገራዊ ድሕነት ኢራን ሞሕሰን ረዝኢ፡ ሃዱ መልሲ ናይቲ ኣቐዲማ ንኣመሪካ ዝለኣኽኦላ ሸውዓት ነጥብታት ዝሓዘ እማመ ትጸበ ነም ዘለ ድሕሪ ምህላዉ፡ ኣብዚ ሕጂ እዋን ኢራን ምስ ዋሽንግተን ዝኾነ ዝርርብ ተላይድ ነም ዘጸላ ኣጺሩ።

እቲ ብየል ሰልጣን ዝ. መገለጺ'ዚ ዘነመዕ ዘሎ፡ ፕረዘደንት ኣመሪካ ዶናልድ ትራምፕ፡ ኩናት ኢራን ደው ንምባል ዘኽእል እመታዊ ናይ ዙዙ ምዕባለ ይዕዘብ ነም ዘሎ ድሕሪ ምሕዙ እዩ።

ንሱ፡ ኣመሪኑ ምስ ኢራን ቀጻሊ ዙዙ ተላይድ ነም ዘኡ ነሞኡ'ውን ክልተኣን ሃገራት ኣብ ቁጠር ርክብ ከብይዳ ምዃኑን ገለልጽ ሓቅነት ዘይብሉ ሓበሬታ ካብ ምዝርጋሕ ክኽቁጠብ ድሕሪ ምምሕጽኑ እቲ ናይ ሓሶት ሓበሬታታት፡ ዋሽንግተን ዝዘለዎ ቁጠባዊ ጽቅጠ፡ ንምፍጻሰን ዋጋ ኑዲኢ ንምግዳልን ትጥቁመሉ ዘለ ፕሮፖጋንዳ ምዃኑ ኣጸደሩ።

ኢራን፡ ብኡመሪካ ኣብ ልዕለኣ ጹዲቑ ዘሎ ማዕቀብ ክልዓል፡ ኣብ ልዕሊ ማያታ ጽነው ዘሎ ዕጽዋ ክኢሉ ኣብ ልዕለኣ ገዙዩድ መጥቃዕቲ ደው ክብል፡ ነሞኡ'ውን ኣብ ኩሉ ግንባራት ብፍላይ ኩኣ ኣብ ሊባኖስ ብኹሪኡል ገዙዩድ ዘሎ ወተሃደራዊ ወፍሪ ደው ክብልን ካልኣን ዝጠልብ እማመ ንኣመሪካ ኣቐሪጽላ ምህላዋ'የም ጸብጽዮ ዝሃቡ።

ሚኒስተር ጉዳያት ወጻኢ ናይ'ታ ሃገር ዓስኻ ዓራቒቲ፡ ሞሮኮ ሃዱን ኣመሪካን ብምተባባዕ ወተሃደራዊ መፍርን እንዳታትን ዘደቀሱ ብዚፕሎማሲን ኣብቲ እማመ ንዘቐረቡ ሃጥብታት ብምትግጋርን ጥራይ ደው ዝብል ምዃኑ ኣረዳኢ።

እቲ ታሸዓይ ወርሑ ኣቐጺሩ ዘሎ ኩናት ኢራን ንጸለም ለኾቢ ዕዲንን ቀረብ ኑዲኢን ብምዘክዩ ንዋጋታት ሃለኽቲ ሃገራት ኣንሂሩዎ ምህላዉ ይፍለጥ።

ፖላንድ፡ ቀዋሚ ወተሃደራዊ መደበር ኣመሪካ ክድኩን ኣፍቂዳ

ፖላንድ፡ ኣብ ግዙኣታ ቀዋሚ ወተሃደራዊ መደበር ኣመሪካ ንኽድኩን ትሰርሕ ነም ዘላ ሓቢራ።

እቲ ሓዲሽ ውሳኔ ሚኒስተራት ምክልኻል ኣመሪኻን ፖላንድን ኣብ ቤት ጸሕፊት ምክልኻል ኣመሪካ (ፔንታጎን) ድሕሪ ዙዙድዎ ዝርርብ እዩ ተዘጺሑ ዘሎ።

እየም ላዕለምት ሰብ ስልጣን ኣብ ጉዳይ ምድኻን ናይቲ ወተሃደራዊ መደበርን ምትላል ሚሳይላትን ኣተኩሮም ነም እተመደየጡ'ውን ይግለጽ ኣሎ።

ፖላንድ፡ ኑቲ ክኽብ መወዳኣታ 2029 ክፈፍኑ ነም ዝኾኽል ዝዘለዩዩ ወጣን ንምትግባር፡ ልዕሊ 4 በልያን ዶላር ባጀት ክትሰልዕ ምዃና ድሕሪ ምጥቃቱ እቲ ወተሃደራዊ መደበር ክኽብ 5 ሺሕ ወተሃደራት ኣመሪካ ብቐዋምነት ከሰፍር ነም ዝኾኽል ኣሚታ'ሌ።

እንተኾኑ ኣመሪካ ናብ ፖላንድ ኣሊታት 10 ሺሕ ወተሃደራት ክትልእኽ መደብ ነም ዘለዋ እየም ጸብጽዮ ዝሃቡ ዘለዉ።

ኪዳን ሶሚን ኣትላንቲክ (ኔቶ)፡ ኣብ ልዕሊ ሩሲያ ወተሃደራዊ ጸቕጠ ንምፍጣር፡ ፖላንድ ንእትርከበን ሃገራት ምብራቕ ኤወሮጳ ከዕኖቕ ምጽንሑ ምንጭታት ደሓብሩ።

ኢራን፡ ንሓይልታት ኣርጅንቲና ኣብ ዝርዝር ግብረ ሸበራ ኣስፈራቶም

ኣብ ዝሓለፈ 31 መጋቢት፡ በት ጸሕፊት ፕረዘደንት ኣርጅንቲና፡ ንሓለዋ ሰውራ ኢራን "ግቡረ ሸበራዊ ውድብ" ክብል ነም ዝኸመኖ ምንጭታት ደሓብሩ።

ውሳነ ኣርጅንቲና፡ ምምሕዳር ፕረዘደንት ዶናልድ ትራምፕ፡ መሳርኽቲ ኣመሪካ ዝኾና ሃገራት ንኢስላማዊ ሓለዋ ሰውራ ኢራንን ለባናዊ ዕጡቕ ገጅለ ሕዝቦላን ኣብ መዘክብ ዝርዝር ግቡረ ሸበራ ነም ዘኽእሎ ኣዋጅ ምስ ወጸ ዝተኻየደ ኣኼባ ምዃኑ ተገሊጹ።

ኣብ ዝሓለፈ ሰሙናት'ውን ኢራን ነም ግቡረ መልሲ ናይቲ ብሪጣንያ ኣብ ልዕለኣ ወሲዳቶ ዘለ ተጻዋኢ ሰብዓዊ ዕጡቕ ንሓይልታ፡ ንሓለዋ ሰውራ ኢራን ነም ዘኽእሎ ኣዋጅ ምስ ወጸ ዝተኻየደ ኣኼባ ምዃኑ ተገሊጹ።

ኣብ ዝሓለፈ ሰሙናት'ውን ኢራን ነም ግቡረ መልሲ ናይቲ ብሪጣንያ ኣብ ልዕለኣ ወሲዳቶ ዘለ ተጻዋኢ ሰብዓዊ ዕጡቕ ንሓይልታ፡ ንሓለዋ ሰውራ ኢራን ነም ዘኽእሎ ኣዋጅ ምስ ወጸ ዝተኻየደ ኣኼባ ምዃኑ ተገሊጹ።

ተረኛ ፋርማሲ፡ ፋርማሲ. ሪኻም
ዕለት፡ 12/11/2026
ጎደና፡ ጎደና ተጋደልቲ ቁ.20፡ ጥቓ ፋብሪካ ምስማር (ጎዳይፍ)
ቁ.ስልኪ፡ 181048
ፋርማሲ. ቁ.1 መዓልታውን ለይታውን ኣገልግሎት ትህብ
ቁ.ቴሌፎን 127565

Babur Printing Services